

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD VOOR DE WEERMAGT VAN NEDERLANDEN INDIË

waarin opgenomen :

het Artilleristisch Tijdschrift, het Cavaleristisch Tijdschrift en het
Militair Technisch Tijdschrift.

Directeur-Redacteur: J. MOORMAN, Reserve-Majoor der Infanterie.

Redacteuren:

J. J. C. P. WILSON, Kapitein van den Generalen Staf, Leeraar Hoogere Krijgsschool.

A. Q. H. DIJXHOORN, Kapitein van den Generalen Staf.

M. R. H. CALMEIJER, Kapitein van den Generalen Staf, Leeraar Hoogere Krijgsschool.

P. W. PIETERS, Ritmeester der huzaren, adjudant van den Directeur Hoogere Krijgsschool.

A. ETERMAN, Eerste-luitenant der artillerie, Lid der Commissie van proefneming.

Redactie en Administratie: Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 117783. Postrekening 44715
Abonnement f 2.50 per kwartaal. Indië en Buitenland f 12.50 per jaar. Losse Nummers f 1.—

105de JAAR No. 5

NADRUUK VERBODEN

MEI 1936

INHOUD :

	Blz.
Strategische Overvallen	170
De Oorlog van Morgen, door M. R. H. CALMEIJER (VII)	179
De Bepakking der Cavalerie	182
Mortieren van 8 voor Lichte Troepen, door B. A. SJOERDSMA	187
Het Algemeen Schietvoorschrift voor de Koninklijke Landmacht, door J. A. A. SITSSEN (II)	193
Meeningen van Anderen	196
Adviezen en Inlichtingen	197
Leven en Streven in de Koninklijke Landmacht	198
Nieuwe Uitgaven.....	204
Uit de Vakpers	209

STRATEGISCHE OVERVALLEN ¹⁾

A. Algemeene Beschouwingen.

Bij de bestudeering van de artikelen over strategische overvallen, welke in den laatsten tijd in de dagbladen en de overige pers zijn verschenen, valt het op, dat de meeste schrijvers de mogelijkheid van een strategischen overval weliswaar erkennen, doch dat zij de kans dat zulk een overval zal worden uitgevoerd, alsmede de daaraan verbonden gevaren n.o.m. ernstig onderschatten.

Zoo weegt de één de waarschijnlijkheid, dat een strategische overval zal worden uitgevoerd, af naar het aantal gemotoriseerde en gemechaniseerde eenheden waarover een vijand van morgen beschikt. Hij is overtuigd, dat het betrokken land den oorlog op verschillende fronten zal moeten voeren en komt dan tot de conclusie, dat de beschikbare gemotoriseerde en gemechaniseerde eenheden op andere fronten noodig zullen zijn, zoodat de mogelijkheid, een dergelijke eenheid tegen ons land in te zetten, zeer gering moet worden geacht. Daardoor is de kans, dat wij het hoofd zullen moeten bieden aan een strategischen overval n.z.m. praktisch tot nul gereduceerd.

Een tweede schrijver is van oordeel, dat het gevaar van een overval in het algemeen wordt overschat. Hij wijst, tot staving van zijn betoog, op de groote colonnelengte van een gemotoriseerde of gemechaniseerde divisie en meent, dat tijdig afweermaatregelen zijn te treffen omdat de gemiddelde snelheid, welke zulk een lange colonne kan ontwikkelen, niet veel meer dan 12 km per uur kan bedragen. Hij vergeet daarbij uit de door hem zelf aangevoerde argumenten de leering te trekken hoe zoo'n overval dan wèl moet worden uitgevoerd.

Een derde erkent de gevaren aan een overval verbonden, indien wij daardoor zouden worden *verrast*. Maar juist deze verrassing acht hij uitgesloten, omdat de door den vijand te treffen voorbereidingen, in het bijzonder het concentreeren van de voor den overval benodigde troepen, n.z.m. niet verborgen kunnen blijven.

Weer een ander verwijst een overval — waarbij de vijand zich meester zou maken van ons geheele land — op grond van de enorme troepenmacht, die zulk een handeling n.z.m. zou vorderen, naar het rijk der fabelen. Ook hij gelooft wel aan een overval, doch slechts aan een overval *op kleine schaal*. Op voor-oorlogschen grondslag staande, ziet hij den overval beperkt tot een aanval op enkele dicht aan de grens gelegen garnizoenen, waarbij hij dan — om modern te blijven — de cavalerie, welke voordien daarvoor zou zijn gebruikt, in zijn gedachten vervangt door gemechaniseerde of gemotoriseerde troepen.

Wij zouden al deze meeningen hebben gelaten voor wat zij waard zijn,

¹⁾ Wij beperken ons in dit artikel tot strategische overvallen langs den grond.

indien daarvan niet een n.o.m. ongewettigde gerustheid het gevolg zou zijn.

Het is verre van ons om onrust te willen verwekken. Maar gevaren kalm en zakelijk onder de oogen te zien is de mannelijke plicht van een ieder, die zich bedreigd acht. De spreekwoordelijke „nuchterheid” van ons Nederlanders biedt daarbij een waarborg tegen excessen.

Om alle misverstand te voorkomen zij reeds dadelijk in het licht gesteld, dat wij *niet* gelooven aan een strategischen overval bij een *wolkenloozen* politieken hemel, als het ware aan een donderslag bij helderen zonneschijn.

Zelfs in de tegenwoordige omstandigheden wenscht naar onze vaste overtuiging noch Duitschland, noch Frankrijk of België, noch eenig ander land een oorlog te ontketenen.

Al neemt het oorlogsgevaar in de laatste jaren onmiskenbaar toe, dan sluit dit nog niet in, dat een of ander land naar oorlog drijft; daarvoor liggen de verschrikkingen van den oorlog 1914—1918 nog te versch in het geheugen.

Breekt een oorlog uit, dan zal het een oorlog zijn, die geen der partijen wil; een door de omstandigheden opgedrongen oorlog, ontketend eenerzijds uit vrees en wantrouwen, anderzijds als laatste, zij het ook verafschuwd middel om het beoogde doel te bereiken.

Maar juist omdat een ieder den oorlog *tot het uiterste* tracht te vermijden en slechts tot wapengeweld zal overgaan, als hij meent door zijn tegenpartij daartoe te worden gedwongen, zal de oorlog, indien hij uitbarst, de vreeselijkste zijn die er ooit geweest is. In uiterste verbittering en wanhoop, voor geen enkel middel meer terugdeinzend om den tegenstander te benadeelen die hem tot dien vreeselijken strijd dwong, zal deze aan beide zijden geheel worden gevoerd volgens de beginselen van den „totalen oorlog”.

Niemand wil den oorlog, maar het land dat hem onvermijdelijk acht, *zal toeslaan vóór de tegenstander zijn mobilisatie heeft gelast*; uiterlijk op het oogeblik dat deze wordt afgekondigd. De voordeelen, verbonden aan een strategischen overval zijn te groot om zich die te laten ontgaan.

En hiermede zijn wij aangeland bij het essentieele van een strategischen overval, n.l. *dat hij wordt uitgevoerd vóór de tegenstander zijn mobilisatie heeft kunnen voltooien*.

Te spreken van een strategischen overval nadat de troepen hun concentratie-opstellingen hebben ingenomen is n.o.m. niet juist. Immers de woorden „strategische overvallen” houden in, dat men „overvallen” wordt vóór men zijn strategische maatregelen tot uitvoering heeft gebracht.

Afgezien van het feit, dat een geconcentreerd leger zijn verkenning- en veiligheidsmaatregelen moet hebben genomen en bijgevolg noch strategisch, noch tactisch mag worden „overvallen”, is de bovengenoemde uitspraak vooral het gevolg van onbekendheid met het strategisch en tactisch gebruik van gemotoriseerde en gemechaniseerde eenheden. Deze eenheden zijn weliswaar snel verplaatsbaar doch zij kunnen in verhouding tot andere eenheden, samengesteld uit verbonden wapens, slechts een betrekkelijk geringe gevechtskracht ontwikkelen. Met dergelijke, zelfstandig optredende, eenheden kan dan ook bezwaarlijk een *geconcentreerd* leger strategisch worden „overvallen”.

De „strategische overval” heeft ten doel, wanneer wapengeweld onvermijdelijk wordt geacht en alvorens de tegenstander zijn maatregelen heeft

getroffen, die voordeelen op hem te behalen, welke van blijvenden en wellicht beslissenden invloed zijn op het verloop van de operatiën.

Het ligt voor de hand om door een strategischen overval de mobilisatie in een zoo groot mogelijk deel van het vijandelijk gebied te verstoren of lam te leggen.

Nu zou men kunnen aanvoeren: zijn de door een strategischen overval te verkrijgen voordeelen nu werkelijk zoo groot, om de daaraan verbonden nadeelen, o.a. om als aanvaller te worden gebrandmerkt, in den koop te nemen?

Hoe meer tijd een land noodig heeft om zijn strijdkrachten te mobiliseeren, hoe meer er aan gelegen is, om door een strategischen overval de plannen van den vijand te doorkruisen en tijd te winnen. Hoe minder ver de herbewapening van een land is doorgevoerd, hoe meer de noodzakelijkheid zich opdringt, om, *indien de oorlog onvermijdelijk is*, door snel en verrassend toe te slaan de nadeelen van de geringere sterkte uit te wisschen.

Er zijn echter aan een strategischen overval nog meer voordeelen verbonden dan het lam leggen of verstoren van de mobilisatie.

Voor Duitschland b.v. zouden aan een strategischen overval op ons land met het *hoofddoel* door Brabant en Limburg naar België op te rukken de volgende voordeelen zijn verbonden:

1. men omtrekt de versterkingen aan de oostgrens van België en mogelijk zelfs die aan de oostgrens van Frankrijk;

2. indien Duitschland er in slaagt diep in België door te dringen wordt Frankrijk gedwongen nog niet gemobiliseerde troepen aan de noordgrens in te zetten met al de gevolgen van dien ¹⁾);

3. men krijgt gelegenheid achter het ver in het vijandelijk land gevormde front sterke deelen van het gemobiliseerde leger in te zetten en den strijd bovendien buiten het eigen grondgebied te houden;

4. den vijand wordt een oprukken naar het Ruhrgebied belet;

5. Duitschland maakt zich meester van de Nederlandsche havens en vliegvelden, welke van groot belang zijn in een oorlog tegen Engeland;

6. het krijgt de beschikking over alle economische voorraden in Nederland;

7. het kan beslag leggen op de vuurmonden, mitrailleurs, geweren enz. van het Nederlandsche leger. Een hoeveelheid die in oorlogstijd zelfs voor een land, dat goed bewapend is, een niet te onderschatten aanwinst oplevert;

8. het bereikt een eclatant succes door zeer kort na het uitbreken van den oorlog de Vesting Holland te hebben veroverd, geheel Nederland en wellicht een gedeelte van België te hebben bezet.

Wat zou het voor Frankrijk en België niet een voordeel zijn om van den aanvang van den oorlog af het geheele Rijn- en IJsselfront tot aan de zee in handen te hebben. Waarschijnlijk zouden voor deze landen voorts overeenkomstige voordeelen gelden, als wij bij Duitschland hebben aangegeven, al moeten wij toegeven, dat het doorzetten van een strategischen overval over drie groote rivieren nu niet juist zulk een heel eenvoudige onderneming is.

Hoe meer men als aanvaller zijn tegenstander den tijd laat voorbereidingen te treffen, hoe sterker de voor den overval benodigde troepen zullen

¹⁾ Er is een groot verschil tusschen het vrijwillig volgens een te voren beraamd plan inzetten van niet gemobiliseerde troepen en hiertoe te worden gedwongen door den vijand.

moeten zijn en hoe grooter het gevaar wordt dat de „overval” als zoodanig mislukt.

Aangezien een land, dat in zijn operatieplan een strategischen overval heeft opgenomen, maar niet naar willekeur vandaag meer en morgen minder troepen voor dien overval kan bestemmen, beteekent dit, dat het tijdstip, waarop een overval nog uiterlijk met succes kan worden toegepast, vast ligt en wordt aangegeven door de militaire maatregelen van den tegenstander. M.a.w. er komt een tijdstip, dat de Strateeg tegen den Politicus zal zeggen: nu of anders gelukt het niet meer. De strategie zal hier dus een belangrijke rol spelen en wel een rol welke des te belangrijker is, naarmate de Regeering meer haar hart aan het operatieplan heeft verpand.

In een land, waar de leiding der militaire aangelegenheden en die der buitenlandsche politiek in één hand gelegen zijn, zijn de te overwinnen moeilijkheden het kleinst.

Hoe omvangrijker de militaire maatregelen zijn, welke de tegenstander heeft genomen, hoe gemakkelijker de strateeg den politicus kan overreden.

Nu is, indien een groote mogendheid — den tegenstander van morgen — de algemeene mobilisatie gelast, de strijd tusschen strateeg en politicus spoedig gestreden, immers een oorlog moet dan onvermijdelijk worden geacht.

Doch niets is echter onaangenamer voor een land, dat een strategischen overval wil uitvoeren, dan wanneer die tegenstander slechts één lichting oproept, na eenigen tijd gevolgd door het oproepen van een tweede, enz. Aldus doende wordt een wig gedreven tusschen den strateeg en den politicus. Moet nu voor het oproepen van die eene lichting de oorlog reeds worden ontketend? En als straks die eene lichting haar opstellingen heeft ingenomen en een tweede wordt opgeroepen, moet dan voor dat verschil van één lichting de lont in het kruitvat worden gestoken?

Het behoeft geen nader betoog, dat wij in ons land het wereldgebeuren niet doorslaggevend beïnvloeden. Zelfs het gelasten van een algemeene mobilisatie vóór dat andere landen daartoe zijn overgegaan, zal den algemeenen politieke toestand niet schaden. Een ieder weet, dat onze maatregelen uitsluitend ten doel hebben de verdediging van ons grondgebied te verzekeren, en dat wij tot een vroegtijdige mobilisatie gedwongen zijn door ons legerstelsel. Een legerstelsel, dat ons in tal van vredesjaren groote bezuiniging bracht, maar ook onherroepelijk de consequentie medebrengt vroegtijdig weer de oorlogskernen te vormen, die voorheen steeds in vredestijd aanwezig waren en waaromheen zich de dienstplichtigen bij mobilisatie moeten groepeeren.

Toen Duitschland op 7 Maart j.l. het Rijnland binnenrukte, stelde dit land een daad. Daarmede was het afgelopen, een tweede daad was van dit land niet te verwachten, mogelijk slechts dan, indien andere landen een tegenzet zouden doen.

Indien bijvoorbeeld Frankrijk en België toen het hoofd hadden verloren en de algemeene mobilisatie hadden afgekondigd, wie had dan de stellige verzekering kunnen geven, dat niet enkele uren later vreemde troepen de Nederlandsche grens zouden hebben overschreden?

En wat zouden wij dan hebben kunnen doen? Heeft men niet nog onlangs uit den mond van den Minister van Defensie a.i. kunnen vernemen, dat wij in vredestijd eigenlijk geen leger hebben en dit bij mobilisatie nog moeten vormen? (Handelingen Eerste Kamer der Staten-Generaal dd. 26 Maart

1936, blz. 640, linker kolom, 1e alinea). Geloof men werkelijk, dat men dien Zaterdag of Zondag, toen het grootste deel der dienstplichtigen met bewegingsvrijheid was gegaan, nog tijdig eenheden had kunnen vormen en deze geheel uitgerust op de strategische punten had kunnen inzetten?

Wij moeten afweermaatregelen beramen welke „à la minute” zijn door te voeren. Op den 7en Maart j.l. is weer eens overtuigend gebleken hoe plotseling zich de politieke hemel kan verduisteren en merkwaardig genoeg vinden die plotselinge verduisteringen steeds op een Zaterdag plaats.

B. De technische uitvoering van een strategischen overval.

Wij hebben er reeds op gewezen, dat het kenmerk van een strategischen overval is: snel en verrassend toeslaan vóór de tegenstander zijn afweermaatregelen tot uitvoering heeft kunnen brengen.

Velen meenen, dat een tegenstander niet spoedig tot een overval zal overgaan, omdat slechts een tijdelijk succes kan worden bereikt. Immers betrekkelijk zwakke troepen zullen zich in het vijandelijk land niet staande kunnen houden, terwijl anderzijds het bestemmen van sterke strijdkrachten voor een overval de verrassing en daarmee de kans op succes verloren zou doen gaan. In deze redeneering komt weer het vooroorlogsche begrip om den hoek kijken, dat de troepen, benodigd voor een overval, eerst zouden moeten worden samengetrokken. Niets is echter minder waar, *de overval vindt plaats van de vredesgarnizoenen uit en met troepen op vredessterkte* evenals dit in 1914 op Luik is geschied.

Wij zullen zien, dat juist de ligging in breedte en diepte van die garnizoenen het welslagen van dien overval ten goede komt.

Het is niet noodig *alle* troepen, die bij een strategischen overval een rol spelen, *gelijktijdig* over de grens te werpen. Het is zelfs, in verband met de gecompliceerdheid, verbonden aan het gebruik van troepen op auto's, niet gewenscht.

De voor een overval benodigde troepen kan men onderscheiden in drie verschillende echelons, welke elk een afzonderlijke taak hebben uit te voeren, n.l.:

1. de troepen, welke de eigenlijke overrompeling uitvoeren;
2. de troepen, welke noodig zijn om het overrompelde gebied daadwerkelijk te bezetten, d.z. over het algemeen 3e rangstroepen, betrekkelijk kort geoefenden of semi-militaire organisaties;
3. de troepen, welke een strategische taak hebben te vervullen, b.v. het verdedigen van de kust of het dekken van den opmarsch van het gemobiliseerde leger.

Ik laat hierbij in het midden of het 3e echelon wellicht aan het tweede vooraf gaat.

Het 1e echelon, dat de eigenlijke overrompeling moet uitvoeren, heeft tot taak *zoo snel mogelijk*: zich in het bezit te stellen van bruggen, plaatsen welke voor een rivierovergang in aanmerking komen, knooppunten van wegen enz.; de troepen in de garnizoensplaatsen buiten gevecht te stellen; de mobilisatiecentra te bezetten en het telefonisch en telegrafisch verkeer te beletten, voorzover dit laatste nog niet door burgerhandlangers is geschied.

Wil dit echelon, dat uit een groot aantal colonnes naast en achter elkaar bestaat, de vereischte snelheid kunnen ontwikkelen, dan mag elk dier

colonnes slechts een geringe diepte en bijgevolg een geringe sterkte hebben.

Elk van die colonnes, de voorste in het bijzonder, bestaan dan ook slechts uit *enkele compagnieën infanterie op vredessterkte* vervoerd op auto's waaraan — voor zoover noodig — toegevoegd zijn pantserwagens, (c.q. lichte vechtwagens), motorrijders, enkele stukken geschut, brugslagmaterieel en auto's met bedrijfsstoffen. De verpleging zal uit het terrein moeten geschieden.

Aldus is het mogelijk dat deze colonnes, hetgeen door proefnemingen elders reeds moet zijn aangetoond, een snelheid kunnen ontwikkelen van 60 en meer km per uur.

De kracht, welke dit 1e echelon moet kunnen ontwikkelen, wordt *niet* verkregen door de colonnes sterker te maken, doch, *door over de grootst mogelijke breedte en gebruik makende van nagenoeg alle wegen*, een groot aantal van die kleine colonnes naast en achter elkaar in te zetten. Door deze groepeerings in breedte en diepte wordt de snelheid van het geheele echelon gewaarborgd.

Stoot een colonne op vijand, of ondervindt zij op andere wijze vertraging, dan zetten de nevencolonnes onafhankelijk van elkaar hun taak voort, achterwaarts volgende colonnes buigen z.n. uit. Ieder der colonnes heeft een afgebakende opdracht waarvan zij zich *onder geen beding* mogen laten afbrengen.

Dit doorzetten van den opmarsch, zonder zich er om te bekommeren of een nevencolonne op vijand stoot, een tactiek, welke VON SCHLIEFFEN reeds voorstond, biedt de meeste kans op succes. Geen grooter fout zou kunnen worden gemaakt dan door het beginsel in practijk te brengen van het „marcher au canon”.

De te volgen tactiek komt in het kort hierop neer: *voor alles moet het geheele land worden overstroomd* om den tegenstander te ontwrichten, en te beletten, dat hij zijn weerstand organiseert. Plaatselijke weerstanden zijn daarbij niet gevaarlijk, ook al houden zij geruimen tijd stand; zij worden straks wel z.n. door volgende colonnes opgeruimd. Wat voorkomen moet worden, is, dat de tegenstander weerstanden organiseert in *aanééngesloten* lijnen; hem moet de mogelijkheid worden ontnomen om — steeds weer opnieuw — in *aanééngesloten* lijnen vernielingen te bewerkstelligen.

Een en ander kan *niet* bereikt worden, door — zooals enkele schrijvers aangeven — verkennings- en veiligheidsafdeelingen met groote snelheid vooruit te zenden naar belangrijke punten en de hoofdmachten in betrekkelijk lange colonnes te doen volgen. Die verkennings- en veiligheidsafdeelingen, die het door ons bedoelde eerste echelon, waar noodig, natuurlijk óók uitzendt, zijn weliswaar zeer snel, doch zij zijn aan een gelimiteerden afstand gebonden. Wil de vijand snel het geheele land overstroomden, dan is het een noodzakelijke eisch, dat het echelon *zelf* groote snelheid kan ontwikkelen en dit is slechts mogelijk door met *kleine* — zij het ook vele — colonnes op te rukken.

Natuurlijk kunnen bij het 1e echelon gemechaniseerde troepen zijn ingedeeld, doch noodzakelijk is dit niet.

Worden zulke troepen tegen ons ingezet, dan zal zulks geschieden in Brabant en Limburg om, na ons gebied te hebben doorschreden, diep in het land van den hoofdtegenstander te kunnen doorstooten, waar, in verband met het tijdsverloop, de kans om op georganiseerden weerstand te stuiten grooter is geworden.

Heeft het 1e echelon zijn taak vervuld, dan is tevens de weg gebaad voor het 2e en 3e echelon.

Dat het 3e echelon dieper in het binnenland wordt samengesteld dan het 1e is voor den aanvaller, zooals wij thans zullen begrijpen, eerder een vóór-dan een nadeel. Zelfs zal dit 3e echelon om het 1e niet te bemoeilijken eenige uren later uit de garnizoensplaatsen moeten vertrekken.

Een belangrijke vraag is echter of de aanvaller alle voorbereidingen geheim kan houden. Het antwoord moet ons inziens bevestigend luiden.

Doordat de strategische overval aanvangt uit de vredesgarnizoenen en zonder een daaraan voorafgaande mobilisatie, is een waardevolle barometer met betrekking tot den militairen en politieken toestand komen te vervallen.

Vroeger gingen aan de vijandelijkheden vooraf (behoudens dan een overval op beperkte schaal) een mobilisatie en een concentratie, welke niet geheim waren te houden. Weliswaar wordt ook thans, gelijktijdig met den inzet van deze divisieën op vredessterkte, de Algemeene Mobilisatie gelast, maar deze geeft dan geen *tijdige* aanwijzing meer.

Er is echter nog een oorzaak, die het verkrijgen van gegevens bemoeilijkt. In normale tijden houdt dan hier, dan daar een onderdeel oefeningsalarm („Alerte d'exercice”; „Probe Alarm”). Op een bepaald uur staat het onderdeel, geheel in oorlogsuitrusting, gereed voor den afmarsch, de auto's rijden voor, en na een ritje van enkele uren is men weer thuis.

Op den dag, dat de overval zal worden uitgevoerd, is het weer „Probe Alarm” weer „Alerte d'exercice”, maar nu voor alle onderdeelen nagenoeg gelijktijdig in de verschillende plaatsen, doch dit weet men van elkaar niet. Men neemt rustig thuis afscheid in de meening, straks weer thuis te zijn, doch nu worden verzegelde orders opengemaakt en gaat het in de richting van de grens.

Slechts indien men uit verscheidene garnizoenen bericht zou ontvangen, dat aldaar oefeningsalarm werd gehouden, zouden deze berichten waarde krijgen. Geloof men echter, dat wanneer die berichten werden verzonden, deze zouden doorkomen, zelfs indien men een niet opvallende code toepaste?

C. De te nemen afweermaatregelen.

In het feit, dat een strategische overval op snelheid is gebaseerd, ligt tevens de zwakke plek verborgen.

Den vijand oponthoud na oponthoud bezorgen in steeds weer nieuwe lijnen doet het overvallingsplan ten slotte mislukken. Ja zelfs kan de preventieve werking van in vredestijd georganiseerde maatregelen voldoende zijn om het berenningsplan te laten varen. Maar hoe zulks reeds in vredestijd zonder al te groote offers te verwezenlijken?

Beginnen wij ditmaal eens niet met de eigenlijke afweermaatregelen, doch met eerst die maatregelen te beschouwen, welke het plan als het ware aanvullen.

Indien straks door alle radiozenders (er zijn er veel meer dan men denkt en op verschillende golflengten) door telefoon en telegraaf, door motorordonansen, door aanplakking en door omroepen een beroep wordt gedaan op alle burgers in bepaalde streken van Nederland om zich met hun auto ten spoedigste te begeven naar de (het) dichtstbijgelegen Marechausseekazerne, politiebureau of gemeentehuis en hun auto ter beschikking te stellen ¹⁾, kan veel

¹⁾ Een en ander is een volgens de oorlogsregelen geheel gewettigde handeling welke zich trouwens niet van een normale vordering onderscheidt.

worden gedaan. Daar weet men precies welke bruggen, welke duikers men achtereenvolgens versperren moet en het voor elk kunstwerk globaal benodigd aantal auto's. Deze worden er naar toe gebracht, op elkaar gereden en in brand gestoken. Boeren en voerlieden melden zich eveneens met kar en wagen.

Langs de wegen worden met een onderlingen afstand van een $\frac{1}{2}$ km en meer telkens slechts enkele boomen gekapt, z.m. juist dáár waar langs den weg breede slooten loopen.

Hoewel een en ander betrekkelijk vlug kan geschieden, kost de uitvoering toch even tijd.

Deze tijd wordt verkregen door het in werking stellen van de *eigenlijke* afweermaatregelen, n.l. het in bepaalde en in verschillende *aaneengesloten lijnen* (wij zagen reeds waarom het aaneengesloten lijnen moeten zijn) als het ware à la minute bewerkstelligen van vernielingen *en* (of) het in die lijnen ontwikkelen van weerstand, gesteund door het vuur van kazematten.

De te bouwen kazematten — waarvan de ligging begrijpelijker wijze niet geheim kan worden gehouden — en de voorbereide of voor te bereiden vernielingen vormen één onverbreekbaar geheel.

Beschouwt men één van deze elementen, b.v. den bouw der kazematten afzonderlijk, dan vertoont het plan begrijpelijk hiaten.

Volgens het hierboven ontwikkelde systeem groeit het eerste kleine oponthoud nabij de grens bij een verder doordringen steeds progressief uit tot een oponthoud waardoor het geheele plan, dat op snelheid is gebaseerd, tot mislukking is gedoemd.

In dit verband zij nog iets opgemerkt tot hen, die meenen dat men die vernielings- en verdedigingsmaatregelen overal in dezelfde mate zou moeten nemen. Dit is niet juist.

Noch Frankrijk en België, noch Duitschland zullen den oorlog tegen ons ontketenen om ons zelve. Het voornaamste doel is en blijft de doormarsch naar den hoofdtegenstander.

Het bezetten van het hart des lands vormt daarbij een bate, maar is geen hoofddoel waarom een oorlog tegen ons zou worden ontketend.

Nu verkeerden wij in de gelukkige omstandigheid, dat in Brabant en Limburg te nemen of genomen maatregelen naar twee zijden werken.

In het bijzonder in Brabant en Limburg met het Peelgebied en de vele kanalen en riviertjes zijn een 10- of 20-tal aaneengesloten lijnen te vinden, waarin zulks reeds is of kan worden bewerkstelligd; lijnen welke in algemeene richting Noord (Noord-West) — Zuid (Zuid-Oost) loopen.

Het zal een ieder duidelijk zijn, dat elk van die 10 of 20 lijnen zoowel een opmarsch van West naar Oost als een opmarsch van Oost naar West belet. Daarbij komen dan nog de hierboven omschreven versperringen met auto's, karren enz. tusschen die lijnen in. Voorts bedenke men, dat de vijand voor het overschrijden van al die 10 of 20 lijnen geen brugmaterieel kan medevoeren.

Door het bieden van weerstand in de bedoelde lijnen ontstaat de mogelijkheid om reserves en troepen uit de garnizoenen langs te voren vrij gehouden wegen volgens een bepaald plan in te zetten. De hoofdzaak is en blijft, dat het systeem „à la minute” in werking kan treden.

Hoe komen wij echter aan het aantal manschappen, dat boven het thans reeds voor dit doel bestemde aantal, benodigd zal zijn?

Men kan daarbij verschillende systemen volgen, b.v.:

I. De manschappen recruteeren uit de streek nabij het kunstwerk en hen in

dagen van spanning oproepen. Dit systeem geeft geen voldoende zekerheid. Tusschen de beslissing in den Ministerraad om Hare Majesteit te verzoeken de manschappen op te roepen en het oogenblik, dat deze gevechtsklaar op hun post staan, gaat veel te veel tijd verloren. Men behoeft slechts te bedenken, dat niet in alle plaatsen de telefoon- en telegraafkantoren nacht en dag geopend zijn. Hoe moet het bericht den man bereiken, die overdag waarschijnlijk op het land werkt?

II. Verlenging van den eersten oefentijd.

Laat men de troepen in de garnizoenen, dan duurt het uren voor zij straks op de strategische punten zijn ingezet. Zendt men deze troepen gedurende het laatste gedeelte van den eersten oefentijd naar hun oorlogsstandplaats, dan moet de 1e oefentijd beduidend worden verlengd om aldaar gedurende het geheele jaar over geoefende manschappen te beschikken.

Maar deze manschappen en het kader blijven tot hun regiment behooren; *door hen weg te halen wordt de mobilisatie bemoeilijkt.*

III. Het oprichten van speciale grensregimenten, of grenskorpsen.

Deze zouden dan moeten bestaan uit gewone dienstplichtigen met een langen 1e-oefentijd, gepaard met een uitsluitend voor dit doel benoodigde en beperkte contingentsvermeerdering. Volgens dit plan is het mogelijk steeds het benoodigde aantal geoefende manschappen ter plaatse te hebben, zonder de mobilisatie te schaden.

Aangezien het niet mogelijk is gelijktijdig te mobiliseeren en te vechten, kunnen deze dienstplichtigen na het voleindigen van den eersten oefentijd niet bij die grenskorpsen worden opgeroepen. Zij moeten dan ook worden ingedeeld bij de overige regimenten infanterie. Daardoor wordt *tevens* tegemoet gekomen aan de zoo dringend noodzakelijke contingentsuitbreiding van de infanterie, terwijl het gehalte van dit wapen stijgt doordat jaarlijks een belangrijk aantal dienstplichtigen met langen 1e-oefentijd daarbij wordt ingedeeld.

IV. Het vrijwillig laten nadienen van dienstplichtigen.

Dit stelsel kost niet veel minder dan dat genoemd onder III, doch het mist de hierboven genoemde voordeelen.

Er zijn wellicht nog andere systemen te bedenken welke beter zijn; waar het echter op aankomt is, dat *wij reeds in vollen vreedetijd de beschikking krijgen over troepen, welke verblijven in de onmiddellijke nabijheid van de plaatsen, die zij straks zullen moeten innemen.*

Zeker de allergeoedkoopste wijze is het niet, maar diegenen die bezwaar mochten hebben tegen de meerdere kosten en om die reden de voorkeur zouden geven aan een systeem, dat slechts halve — boven één dat *steeds* nagenoeg volledige veiligheid biedt, moeten bedenken de woorden uitgesproken door den Minister van Staat, Minister van Defensie a.i. Dr. H. COLIJN in de Tweede Kamer der Staten-Generaal:

„En dan zal men zich ook eens moeten indenken, welk een merkwaardige „toestand ontstaan zou, wanneer men jaar in jaar uit een bedrag van een 80 „millioen voor zijn defensie had betaald en dat men in de ure van het gevaar „tot de ontdekking zou moeten komen, dat men door het uitsparen van be- „trekkelijk kleine bedragen dat apparaat niet eens in werking zou kunnen „stellen.” (Handelingen Tweede Kamer der Staten-Generaal, dd. 13 Februari 1936, blz. 1316, linker kolom, 1e alinea).

DE OORLOG VAN MORGEN

DOOR M. R. H. CALMEIJER.

Kapitein van den Generalen Staf, Leeraar H.K.S.

(vervolg van blz. 108).

VII. HET KLEINE LEGER.

De Wereldoorlog was een strijd tusschen massalegers. Alles bijeen werden in de vierjarige volkerenworsteling door de Centralen 24 millioen man gemobiliseerd, door de Geallieerden 46 millioen man ¹⁾. Deze overmacht in getal was zeker een der belangrijkste oorzaken, dat laatstbedoelde mogendheden in 1919 te Versailles den vrede konden dicteeren. Een vrede er op gericht den neergeworpen tegenstander voor onafzienbaren tijd uit te schakelen als deelnemer in den wedstrijd in wapenen en bewapenden. Het Rijksleger der Republiek van Weimar werd vastgesteld op 100.000 man, waarin begrepen ruim 4000 officieren. Getallen, welke in het niet verzonken tegenover die der zegevierende mogendheden, w.o. Frankrijk met in 1921 een vredessterkte in het Moederland van 30.271 officieren, 400.672 geoefende manschappen en 83.000 niet volledig geoefenden ²⁾.

De Duitsche gewapende macht scheen als instrument der buitenlandsche politiek uitgeschakeld en daarmee deze politiek tot machteloosheid gedoemd. Hoezeer de kwantiteit echter te kort schoot, de kwaliteit werd in enkele jaren tot zoodanige hoogte opgevoerd, dat een zekeren twijfel omtrent de onschadelijkheid der opgedrongen organisatie in het andere kamp merkbaar werd. Deze wies nog, toen de organisator van het kleine beroepsleger, generaal VON SEECKT, in woord en geschrift ³⁾ een oorlogstheorie ontwikkelde, waarin een klein beroepsleger volkomen paste. De GRONDBEGINSELEN van zijn leer waren:

— De oorlog moet worden begonnen met een verrassenden, bliksemsnellen aanval, onmiddellijk bij het begin van de vijandelijkheden, tegen de nog mobiliseerende en concentreerende vijandelijke troepen.

— Het offensief moet „rücksichtslos” worden doorgezet tegen 's vijands verbindingen.

— Alle beschikbare krachten moeten worden samengetrokken tegen doelen, waarvan de vermeerstering in staat is de vijandelijke Regeering en het vijandelijke volk te ontmoedigen.

— De aanvaller moet zijn beziel door een niets ontzienden wil om te overwinnen en den tegenstander moreel te schokken door plaatselijke overmacht van geconcentreerd vuur, bijeengetrokken door verrassend snelle bewegingen.

Op deze wijze zou, volgens VON SEECKT, een snelle beslissing kunnen worden bevochten en den stellingoorlog voorkomen, welke was ontstaan doordat men „eine unbewegliche, fast wehrlose Menschenmasse einer brutalen Materialwirkung gegenüberstellte.”

¹⁾ GUNTHER FRANTZ, „DIE VERNICHTUNGSSCHLACHT”, blz. 139.

²⁾ Société des nations „ANNUAIRE MILITAIRE” 1935, blz. 438.

³⁾ Zie in het bijzonder „GEDANKEN EINES SOLDATEN”, hoofdstuk „MODERNE HEERE”.

Achter het voor deze oorlogvoering noodige KLEINE BEROEPSLEGER, waarvan opleiding en uitrusting aan de hoogste eischen moesten voldoen, wenschte Generaal VON SEECKT „EINE MILITÄRISCHE MASSE”, die hij ongeschikt oordeelde voor bewegingsoorlog en aanvallend optreden, doch wier taak zou bestaan in verdediging van eigen bodem en het leveren aan aanvulling voor het beroepsleger. Deze „militärische Masse” meende men zich te zien vormen in de verschillende para-militaire organisaties, die in Duitschland verzezen.

Hoewel nu de uitrusting van het Deutsche Rijksleger geenszins voldeed aan de door generaal VON SEECKT gestelde eischen en in het bijzonder het door hem onontbeerlijk geoordeelde krachtige luchtwapen ontbrak, maakte het wassende gevoel van onbehagen zich toch kenbaar in de oprichting van grensmuren van staal en beton.

Niet alleen werden afweermaatregelen getroffen, doch tevens kwam het streven tot uiting vrijwillig een legerstelsel te aanvaarden, dat door den tegenstander van gisteren en wellicht van morgen tot een zoo geducht aanvalswapen dreigde te worden ontwikkeld. De opmerkelijkste uiting hiervan is wel de in 1934 verschenen studie van den Franschen luitenant-kolonel DE GAULLE „VERS L'ARMÉE DE METIER”⁴⁾.

DE GAULLE maakt front tegen de verheerlijking van het getal. „Zelfs in den Wereldoorlog, toen het beginsel van volkeren in wapenen duistere hekatomben aan dooden vorderde, waren het toch de betere troepen, die het overwicht hadden. Hoe zouden anders de successen van het Deutsche leger tegen een zoo groote overmacht zijn te verklaren?

Bij een totaal verlies van 1.700.000 gevallenen, doodden de Deutsche soldaten, door hun veel betere opleiding, 3.200.000 vijanden; zij verloren 750.000 gevangenen en maakten 1.900.000 tegenstanders gevangen.”

De huidige wapenen zijn, volgens DE GAULLE, door dienstplichtigen niet meer te hanteeren. De Chineesche muur langs de grenzen acht hij een onvoldoende beschutting: „te allen tijde hebben haastig gevormde eenheden achter wal en gracht slechts gediend om de gevangenenkampen van den tegenstander te vullen en om de commandanten dezer troepen voor den kriegsraad te brengen.”⁵⁾ Daarom wil DE GAULLE voor den eersten schok langdurig dienende troepen, in hecht samenhangende verbanden, bestemmen. Voorts wil hij de plannen van den tegenstander doorkruisen door, bij het uitbreken van een conflict, zelf tot een bliksemsnel offensief over te gaan. Hiertoe wenscht hij een „STOOTLEGER” te vormen, bestaande uit 6 pantserdivisiën met tesamen 3000 vechtwagens, één lichte divisie, de noodige luchtmacht en hulpdiensten. In totaal 100.000 man met zes-jarigen dienstdienst. „Le jour ou la première de ces divisions d'élite apparaîtra sur un terrain de manoeuvre et foulera le pavé de nos villes, le pays comprendra sa valeur et reprendra immédiatement confiance.”

Enkele maanden na de verschijning van DE GAULLE'S studie hernam het Deutsche Rijk de bewapeningsvrijheid. Zouden de denkbeelden van VON SEECKT thans worden verwezenlijkt, zouden de plannen van DE GAULLE thans worden uitgevoerd aan de overzijde van de grens? Inderdaad verzezen diens gepantserde stootdivisiën, maar . . . geëncadreerd door een dertigtal infanteriedivisiën, door legerartillerie en alles wat verder tot een groot leger behoort.

De Deutsche legerleiding bleek zeer wel den Achilleshiel van het kleine éliteleger te hebben ingezien, al was hier niet op gewezen in de jaren toen dit

⁴⁾ Deutsche vertaling onder den titel „FRANKREICHS STOSZARMEE” in de serie „Graue Bücher” van Ludwig Voggenreiter Verlag, Potsdam.

⁵⁾ Onze ervaringen aan IJssel en Rijn in 1672 vormen een bevestiging van dit oordeel.

leger den ruggesteun der buitenlandsche politiek moest vormen. Deze zwakke plaats bestaat in de afhankelijkheid waarin een modern leger, en vooral een gemotoriseerd en gemechaniseerd leger, verkeert t.a.v. de verbindingen. De Britsche gemotoriseerde en gepantserde eenheid, welke bij de manoeuvres van 1934 optrad en met één der divisien van DE GAULLE valt te vergelijken, verslond in enkele dagen 275.000 l benzine. Deze zelfde manoeuvres hebben reeds een bataljon vechtwagens te zien gegeven, dat, afgesneden van zijn benzinetanks, als een krab op het droge tot machteloosheid was gedoemd. Bij de behoefte aan brandstoffen voor de motoren komt die aan munitie, gekenschetst door de woorden van DE GAULLE, dat de artillerie — afgezien van het geschut der vechtwagens — van één zijner divisien in een kwartier 100.000 kg aan projectielen naar den vijand kan slingeren. Tenslotte is verpleging uit den streek in onzen tijd van geringe plaatselijke voorraden vrijwel onmogelijk geworden.

Dit alles maakt het IN DE RUIMTE OPEREEREN VAN EEN KLEIN LEGER tot EEN ONMOGELIJKHEID, tenzij de tegenstander met één stoot doodelijk kan worden getroffen. Bij een strijd tusschen groote machtsgroeperingen valt hierop echter niet te rekenen. Zoowel de Chaco-oorlog als die in Abessynië hebben overtuigend getoond, dat een stootgroep slechts kan ageeren in het raam eener organisatie, waarbij krachten, vele malen sterker dan de hare, beschikbaar zijn om de verbindingen veilig te stellen.

Met recht zegt generaal ALLEHAUT ⁶⁾ dan ook omtrent de propaganda voor het kleine éliteleger: „Pernicieux, ces sophismes, arguments habituels de politiciens, le sont à tel point, qu'il vont jusqu' à intoxiquer certains milieux militaires.”

Nochtans bevatten de denkbeelden van VON SEECKT en DE GAULLE een juisten kern.

De uitrusting van een modern leger, vooral als dit gericht is op den aanval, is zooveel omvattender dan die, welke de legers nog in 1914 bezaten, dat het leger in eerste linie — ook indien het betrokken Rijk zich groote opofferingen voor de defensie getroost — noodwendig kleiner MOET zijn, dan de legers, die in 1914 te velde trokken. Voorts eischt de bediening van het materieel een zoodanige technische vaardigheid, dat dit slechts mag worden toevertrouwd aan terdege geschoolde krachten. „Men behoeft slechts te bezien, welk een menigte werktuigen, wapenen, gereedschappen, uitrustingstukken, voertuigen, scherpe munitie, seinpatronen, enz. in de magazijnen ligt opgestapeld voor één der vele oorlogseenheden. Men moet zich slechts voorstellen, dat lieden zonder ervaring, zonder samenhang, daarheen stroomen en zich van vandaag op morgen van deze dingen moeten bedienen, om te beseffen, welk een onmetelijke verspilling van menschenlevens en materiaal het beteekent, half geoefende massa's in den modernen strijd te werpen.” (DE GAULLE).

Het moderne leger wordt derhalve mede begrensd door het aantal volwaardige strijders, dat bij mobilisatie kan worden opgesteld.

Binnen deze beide grenzen, gesteld door de kwaliteitseischen van personeel en materieel, geldt nog steeds de eenvoudige waarheid van VON CLAUSEWITZ ⁷⁾:

„Die erste Regel würde also sein: mit einem Heere so stark als möglich ins Feld zu ziehen. Das klingt sehr nach einem Gemeinspruch und ist doch wirklich keiner.”

(Wordt vervolgd.)

⁶⁾ „ETRE PRETS, PUISSANCE AÉRIENNE, FORCES DE TERRE”.

⁷⁾ „VOM KRIEGE”, hoofdstuk „UEBERLEGENHEIT DER ZAHL”.

DE BEPAKKING DER CAVALERIE

De bepakking der Infanterie is te allen tijde — en zeer terecht — een onderwerp geweest dat groote belangstelling trok. Weliswaar zijn er tijden geweest dat andere onderwerpen uit het zeer uitgebreide veld der militaire wetenschap alle aandacht vroegen, maar met nimmer falende zekerheid kwam daarna dan weer de bepakking der infanterie, zoo nauw verband houdende met hare gevechtswaarde, naar voren. Wij leven thans in een periode dat die bepakking weer aller aandacht heeft. Voor de Nederlandsche infanterie is in beginsel besloten tot een aanmerkelijke verlichting van de bepakking.

Des te meer treft het ons dat blijkbaar uitermate weinig belangstelling bestaat voor de niets minder belangrijke kwestie van de bepakking der *cavalerie*. Daar in dezen tijd van steeds verder gaande mechaniseering en motoriseering, ook van de cavalerie, van het hippomobile gedeelte van dit wapen steeds meer moet worden geëischt op het gebied van snelheid, uithoudingsvermogen, capaciteit om „dwars door 't terrein” te gaan, gaat de bepakking een steeds belangrijker rol spelen. Ondanks de motoriseering van alle treinen der cavalerie, met uitzondering van de gevechtstrein (patroonwagen), hebben wij sinds 1914 de uitrusting van man en paard voortdurend zwaarder zien worden. Dank zij de uitmuntende kwaliteiten van onze Iersche paarden en de practische wijze waarop de immer talrijker wordende uitrustingsstukken door paard en ruiter worden medegevoerd zijn bij de prestaties der cavalerie tot nog toe geen ernstige stoornissen voorgekomen. Tot nog toe! Gevallen dat de geheel volledig oorlogsbepakking (waaronder 120 scherpe patronen No. 1) werd medegevoerd door een afdeeling welke een „kriegsmässige” opdracht had uit te voeren, zijn ons niet bekend. Uit het volgende zal blijken, dat wij ernstig vreezen, dat deze maximumbepakking de prestaties onzer cavalerie zoodanig zal drukken, dat zij aan een „kriegsmässige” opdracht niet meer kan voldoen op de wijze, waarop dit — theoretisch — van haar kan worden verwacht. Ieder officier, die in de laatste jaren bij den troep — en ook in den troep — gediend heeft, weet, hoe weinig beweeglijk een afdeeling — groep, peloton of eskadron — in volledig (vredes)veldtenue is, hoe langzaam het opstijgen gaat en hoe moeilijk het vlug afstijgen is. Wordt niet door al het kader en ieder ruiter de uiterste zorg besteed aan het opzadelen, dan volgen onverbiddelijk de drukkingen en de kracht van het geheel zakt.

Zij die de evolutie der bepaling van nabij hebben gevolgd weten maar al te goed, dat er steeds van verzwaring, nooit van verlichting sprake was. Zou het feit dat de paarden niet *kunnen* klagen, hier ook niet een weinig debet aan zijn? Iedere nieuwe vermeerdering was natuurlijk een onmisbare noodzakelijkheid. Het moderne gevecht, de moderne tactische omstandigheden eischen nu eenmaal een gasmasker, draagbaar tentmateriaal, springmiddelen, pioniergereedschap, verplegingsmiddelen, enz., enz. De uitrusting van den ruiter zelve maakt dat de man, die vlot moet zijn, die zich lenig en vlug door

't terrein moet bewegen, die zijn paard actief moet kunnen rijden zonder het meer te vermoeien dan noodig is, een lastdier is geworden. Conclusie: uitrusting terugbrengen tot het uiterste minimum. Maar ieder uitrustingsstuk was, toen het werd ingevoerd, immers absoluut noodzakelijk: de man *moet* een schop met twee zandzakken dragen, hij *moet* een gasmasker bij zich hebben, patronen zijn even onmisbaar als zijn rijbroek, het rantsoen levensmiddelen kan al evenmin gemist worden als het noodrantsoen, het verbandpakje, het herkenningsplaatje, het veldzakboekje, alles moet mee. Het kader is, zeer terecht, nog voorzien van kijker, kompas, kaarten, schrijfmateriaal, enz. Wie zal ons zeggen of het einde al bereikt is van het aantal absolute onmisbaarheden? Nog onlangs kwam de reflector — o heel licht, even licht als zooveel andere hierboven genoemde voorwerpen — er bij. Maar vele kleinen maken een groote! Het totaal gewicht is dan ook schrikbarend hoog geworden. De vraag die dringend, zeer dringend, beantwoording vereischt is dan ook deze: waarmede kan de bepakking van paard en ruiter verlicht worden en op welke andere wijze kunnen de alsdan niet meer door paard en/of ruiter te dragen voorwerpen dan wèl medegevoerd worden? Wij zijn er van overtuigd dat deze vraag niet in een tijdschriftartikel opgelost kan worden, wel echter kan een kleine studiec commissie hier (evenals de Commissie bepakking infanterie deed) uiterst belangrijk werk verrichten.

Deze aangelegenheid heeft — vanzelfsprekend zouden wij haast zeggen — ook bij de cavalerie van het K. N. I. Leger de aandacht. Bij het gedeelte over „bewapening en bepakking” van het hoofdstuk Cavalerie in het *Wetenschappelijk Jaarbericht 1934 van de Indische Krijgskundige Vereeniging*) vinden wij hier enkele aantekeningen over naar aanleiding van een artikel in het Maart—April-nummer van het Amerikaanse *Cavalry Journal* ¹⁾. Bij de bestudeering van dit laatste artikel (Reduction and Readjustment of Packson Cavalry Horses) trok vooral het volgende onze aandacht. De Amerikaanse cavalerie krijgt in dit jaar (1935) een geheel gemotoriseerde trein, hetgeen de noodzakelijkheid medebrengt, de wijze van medevoering der bepakking geheel te herzien. De deskundige schrijver (Lieutenant-Colonel SCOTT), die ook op afstandritten nauwgezette proeven nam, drukt de kern van het bepakkingsvraagstuk aldus uit:

„Our rate of march and the length of march can undoubtedly be greatly „increased by removing as much of our packs as possible and placing them „in trucks.”

Wat hier van de Amerikaanse cavalerie gezegd wordt geldt evenzoozeer de Nederlandsche Cavalerie. Wil onze cavalerie haar oude, eervolle plaats in de legerorganisatie behouden, dan zal dat bij de steeds voortgaande technische ontwikkeling alleen mogelijk zijn als zij een vlot marschtempo op een langen marsch kan volhouden. Punt 25 van onze Gevechtshandleiding Dl. I zegt: „Goed getrainde cavalerie is in staat dagen achtereen afstanden van „80 en meer km per dag zonder overmatige vermoeienis af te leggen; het is „dan echter noodzakelijk — ten einde de marschvaardigheid en dus de ge- „vechtswaarde op peil te houden — de marschsnelheid te beperken en nu en „dan een rustdag te houden.”

Het is volgens onze overtuiging, met de huidige volledige oorlogsbepakking slechts onder zéér bijzondere omstandigheden mogelijk aan deze eisch te

¹⁾ Geen enkele militaire bibliotheek is voor zoover ons bekend, op dit tijdschrift geabonneerd. Wij lieten het hierbedoelde nummer uit Amerika komen en leenen het gaarne aan belangstellenden uit. P.

voldoen. Slechts door de bepakking te verlichten zal aan deze eisch kunnen worden voldaan.

In hetzelfde bovenbedoelde tijdschrift vonden wij nog een artikel over een marsch van een Cavalerie-Brigade, sterkte 687 paarden, welke in 24 uur 160 km aflegde; marschverliezen 6 paarden — nog geen 1%! Het totale gewicht, door ieder paard gedragen, was ongeveer 110 kg (volledige uitrusting 42 kg, gemiddeld ruitergewicht 68 kg). Marschsnelheid 9.6 km per uur. Bij het marcheeren naast de paarden werd een tempo van 6.4 km volgehouden!

Alvorens enkele mogelijkheden ten aanzien van een andere wijze van meevoeren van de thans door paard en ruiter gedragen uitrustingsstukken naar voren te brengen, geven wij hier eenige getallen, die, naar wij meenen, weinig of geen toelichting behoeven.

Volgens de pas verschenen „*Verzameling van pionier-technische gegevens*” (boekwerk No. 33, blz. 24) is het gewicht van:

cavalerist te paard met uitrusting 575 kg
en van paard zonder zadel 450 kg.

Stellen wij nu het gewicht van den normalen ruiter in uniform zonder helm en zonder eenig uitrustingsstuk op 75 kg, dan blijft voor het gewicht der totale uitrusting over $575 - (450 + 75) = 50$ kg.

Zeer nauwkeurige weging van *alle* uitrustingsstukken heeft ons echter tot andere conclusies gevoerd.

Merkwaardigerwijze vonden wij nog in het *zakboekje voor den officier van het K.N.I. Leger* (Uitgave van de Indische Krijgskundige Vereeniging, 1935) de navolgende gegevens:

a. Cavalerist met karabijn bewapend:	
ruiter	70,— kg
harnachement compleet en bepakt ¹⁾	35,5 kg
karabijn, sabel, bajonet, 30 patronen, lederwerk en gevulde veldflesch	7,5 kg
	Totaal 113,— kg
b. Ruiter met karabijnmitrailleur:	
ruiter	70,— kg
harnachement compleet en bepakt	33,— kg
karabijnmitrailleur met foudraal	10,5 kg
munitieuitrusting	2,— kg
sabel, lederwerk, kolfsteun, gevulde veldflesch en waterzak.	8,— kg
	Totaal 123,5 kg.

In de bijlage aan het einde van dit artikel zijn de nauwkeurig gewogen gewichten van alle door paard en ruiter mede te voeren artikelen, zooals deze bij de gemobiliseerde cavalerie worden medegevoerd, vermeld.

Het is onze vaste overtuiging, dat, wil de cavalerie in het gemobiliseerde leger aan al de haar ten deel vallende opdrachten kunnen voldoen, wij tot een *grote verlichting der bepakking* moeten komen. Er zal dus moeten worden nagegaan, welke voorwerpen niet meer te paard moeten worden meegevoerd, waarbij zich onmiddellijk de vraag aansluit, hoe deze voorwerpen

¹⁾ 35 patronen in iedere zadeltasch.

dan wel moeten worden medegevoerd. Dat geen enkel der thans tot de volledige uitrusting behorende voorwerpen gemist kan worden, nemen wij daarbij als uitgangspunt aan. Als eenige oplossing meenen wij, dat aan de gevechtstrein van ieder eskadron en van iederen staf een 1,5 tons auto moet worden toegevoegd. Daarbij zal dan natuurlijk de consequentie moeten worden aanvaard, dat deze auto de cavalerie niet door **alle** terreinen kan volgen. Maar op dit motorvoertuig behooren dan ook naar onze meening diè voorwerpen (b.v. draagbaar tentmaterieel), die de cavalerie bij hare gevechtsactie in het terrein niet *direct* noodig zal hebben. De tijd dat een 1,5 tons auto alleen de kunstwegen kon volgen ligt al ver achter ons. In die terreinen, waar de Nederlandsche cavalerie in een toekomstigen oorlog zal moeten optreden, is het wegenet toch altijd zoodanig dat een lichte auto *bijna* overal de ruiterij kan volgen. Waar dit niet het geval zal zijn, zal de cavalerie het zeer tijdelijk zonder dit gevechtsvoertuig moeten stellen, maar dan kunnen ook te voren die uitrustingstukken van de auto te paard worden meegenomen, die voor de te verwachten actie onmisbaar zijn. Hoe men zich ook het optreden van de cavalerie op het operatietooneel voorstelt, altijd zal dit wapen langere, geforceerde marschen moeten verrichten voordat de topprestaties gevraagd worden. Voor die topprestaties is het dan echter gebiedend noodzakelijk dat man en paard fysiek zoo sterk mogelijk zijn en niet afgemat door het groote gewicht van de mede te voeren uitrustingstukken.

Wil men dus tot de door ons noodzakelijk geachte verlichting der bepakking komen, dan dient voor ieder uitrustingstuk nauwkeurig te worden overwogen of het op het paard of bij den man moet blijven of dat het een plaats kan vinden in de auto van den gevechtstrein. Een artikel als dit leent zich niet voor zulk een uitgebreid werk.

Daar bij de infanterie reeds in beginsel is besloten tot een vermindering van het aantal patronen bij den geweerdragende, meenen wij te mogen aannemen dat zulks ook voor de cavalerie, waar immers eveneens de lichte mitrailleur het hoofdvuurwapen is geworden, het geval zal zijn. 60 Patronen per karabijndragende, met een reserve van 90 in de gevechtstrein achten wij voldoende.

Naar onze meening behooren al die uitrustingstukken op de auto, die de ruiter eerst bij aankomst in het kwartier of bivak kan gebruiken, wat dus neerkomt op vrijwel de geheele inhoud van de beide zadeltasschen en den linker mondzak, alsmede het draagbaar tentmaterieel. Dit zou per paard een gewichtsverlichting van ruim 13 kg geven, waarbij dan nog komt de verlichting aan patronen.

Rekenen wij op 120 door ruiters bereden paarden (officierspaarden niet medegemeld) per eskadron, dan moet een gewicht van $120 \times 13 \text{ kg} = 1560 \text{ kg}$ op den gevechtstreinauto geborgen worden, hetgeen zeer goed mogelijk is.

Dit zou natuurlijk een geheel te veranderen wijze van de te paard en door den ruiter mede te voeren uitrustingstukken medebrengen.

De oplossing van dit vraagstuk valt buiten het kader van een tijdschrift-artikel.

Wij hopen echter met het bovenstaande de aandacht gevestigd te hebben op een vraagstuk van groote urgentie, dat, wil de cavalerie in de toekomstoorlog haar taak vervullen, zooals de legerleiding dat van haar verlangt, dringend oplossing vereischt.

N.B. Alle gewichten zijn uitgedrukt in kilogrammen.

A. Door het paard te dragen gewichten.

I. Harnachement.

Zadel (compleet)	13,80
Deken	4.—
Hoofdstel	2.85

Totaal 20.65

II. Rechter zadeltasch.

2 res. voorijzers	1.51
12 nagels, 2 plaatijzeren zoolen, 8 kalkoenen.....	0.43
Lepel en vork.....	0.07
Roskam en borstel	0.57
Spons en manenkam	0.35
Schoen- en kleerenborstel	0.30
1 pr. sokken	0.17
1 hemd.....	0.40
1 pr. handschoenen	0.11 ⁵
1 handdoek	0.12
1 veldmuts	0.13 ⁵
1 doos beschuit	0.20
1 veiligheidshefboom	0.28
(1 per 4 paarden).	
20 scherpe patronen	0.54
1 eetketel met zakje	0.75

IIa. 1 mondzak met 2 kg haver. 2.45

Totaal 8.39

III. Linker zadeltasch.

2 res. achterijzers en	
2 plaatijzeren zoolen	1.72
1 naaizakje	0.13
1 pr. rijgschoenen	1.80
1 vetdoos (gevuld)	0.10
1 onderbroek	0.50
1 noodrantsoen (vleesch)	0.32 ⁵
1 doos beschuit	0.20
1 sleutel met tap	0.29
20 scherpe patronen	0.54

IIIa.

1 fouragestuk	0.29
1 sabel	1.95
1 mondzak met stalbroek en deken-singel	1.62

Totaal 9.46⁵

IV.

Ruiterjas	2.90
½ stel draagbaar tentmaterieel ..	1.85

Totaal 4.75

V. Pioniergereedschap.

Gereedschapstasch	4.50
Munitietasch met springbus	1.45
Munitietasch met springpatronen..	1.32
Munitietasch met slagsnoer	1.22

Munitietasch met vuurkoord	1.25
1 bijl.....	1.07 ⁵
1 boor met meizel	1.05

1 drinkemmer	1.04
1 sectiering	0.52

Gemiddeld gewicht van het onder V gestelde 1.61⁵

VI. Samenvatting van I t/m. V.

Harnachement	20.65
Bepakking.....	22.60 ⁵
Pioniergereedschap (gemiddeld) ...	1.61 ⁵

Totaal 44.87

B. Bepakking van den ruiter.

I. Helm	1.20
Lijfriem (compleet)	1.72
Karabijn (met bajonet).....	3.85
80 scherpe patronen	2.03
Broodzak (gevuld)	2.78
Gasmasker	3.05
Schop in foudraal	1.—
2 zandzakken	0.54
Verbandpakje	0.38
Herkenningssplaatje	0.02

Totaal 16.57

Ia. Broodzak met inhoud.

Zak ledig	0.68
Onderhoudsmiddelen v. d. karabijn.	0.25
Brood.....	0.40
Veldzakboekje	0.03
Gevulde veldflesch	1.02
2 dozen beschuit.....	0.40

Totaal 2.78

II. Pionieruitrusting te dragen door den ruiter:

1 kettingzaag in foudraal	0.42
1 dreg in foudraal	0.45
1 hakmes in foudraal	1.22
1 combinatietang met draadschaar.	1.07

Gemiddeld gewicht van de pionier-uitrusting 0.72

Het paard draagt:

Ruiter	75
Harnachement, bepakking, pionier-uitrusting	44.87
Bepakking van den ruiter	16.57
Pioniergereedschap van den ruiter.	0.72

Totaal 137.16

Kijker: 1.095.
Kompas: 0.295.

Het paard draagt (gemiddeld) 135 à 140 kg.

MORTIEREN VAN 8 VOOR LICHTE TROEPEN

DOOR B. A. SJOERDSMA,
Kapitein der infanterie.

Onder bovenstaand hoofd werd in de M. S. van November 1935 een kort overzicht gegeven van de proefneming met een compagnie mortieren bij de in September gehouden meerdaagsche oefeningen van de Lt.B. Wij hebben gemeend hier de noodzakelijkheid van de indeeling van mortieren bij de lichte troepen nog eens nader onder oogen te moeten zien en daarbij het tactisch gebruik er van te bespreken aan de hand van de opgedane ervaringen als C. van de toen gevormde compagnie.

Volgens de ondervindingen van den wereldoorlog was het een uitgemaakte zaak, dat de infanterie bij den aanval over een eigen krombaanvuurmond moest beschikken, niet direct bestemd voor het bestrijden van doelen in diepe, steile loopgraven, doch meer in het bijzonder voor het uitschakelen van een enkelen vijandelijken mitrailleur, die, licht verticaal, gedekt, aan de voorbereidende of voortschrijdende artilleriebeschieting heeft weten te ontsnappen. De geschiedenis van dien oorlog kent toch maar al te veel voorbeelden van het vermogen van zoo'n enkelen, plotseling opduikenden mitrailleur. Ook het krombaan infanteriegeschut bij den vijand, weg te bergen achter elke overigens onaanzienlijke terreindekking, is in staat den aanvaller zoodanig te hinderen, dat alleen een snel en doeltreffend optreden er tegen uitkomst kan brengen. Alle overige aanvalsmiddelen, die de infanterie ter beschikking staan, zijn in het algemeen niet in staat om die dringende, snelle en afdoende hulp te verleen.

Wij achten het noodig nog eenige aandacht te besteden aan *het vermogen van de zware mitrailleurs*. In de verdediging komen zij zeer goed tot hun recht, doch in den aanval komt men maar al te veel voor gevallen te staan, dat geen vuren kunnen worden afgegeven, hetzij door de aanwezigheid van allerlei hinderende terreinvoorwerpen, hetzij door het in gevaar brengen van de eigen troepen. Bij oefeningen op de kaart is het zeer gemakkelijk om de zware mitrailleurs overal en op elk gewenscht oogenblik te laten vuren, maar worden die mitrailleurs dan eens in het werkelijke terrein van de kaart geplaatst, dan komt menigmaal de droeve ervaring, dat de gestrekte kogelbaan een geheel andere situatie vereischt. Ja maar, zal menigeen zeggen, we kennen thans toch de organisatie van de vuurbasis volgens het I.R. = II B, zooals die ongetwijfeld ook zal worden opgenomen in het overeenkomstige wielrijders- en cavalerie-reglement. Inderdaad biedt de gelegenheid tot vuurvoorbereiding in de vuurbasis vele voordeelen, doch altijd is het een eerste vereischte, dat de te bevuren doelen kunnen worden waargenomen en dat het aanvalsterrein kan worden overzien. Het gemiddelde Nederlandsche terrein laat echter waarneming in het aanvalsterrein toe tot slechts geringe diepte. Al spoedig na het inzetten van den aanval zal derhalve veelal een algeheele of echelonsgewijze verplaat-

sing der vuurorganen van de vuurbasis noodzakelijk worden, met tot gevolg, dat voor de zware mitrailleurs gezocht moet worden naar opstellingsplaatsen, die gelegenheid bieden om weer onmiddellijk onvoorbereid over de eigen troepen en terreinvoorwerpen te kunnen vuren.

Betreffende het verleen van vuursteun langs de flanken van de aanvalstroepen, meenen wij, dat zulks alleen in bijzondere omstandigheden of bij partieele gevechten zal kunnen plaats vinden. Ook aan de mogelijkheid van vuren door daartoe opengelaten vakken, kan maar weinig beteekenis worden toegekend, want ten slotte bepaalt de tegenpartij den uiteindelijke vorm van de aanvalstroepen.

Het I.R. = II B heeft nu in bovenstaande bezwaren voorzien door te bepalen, dat, bij een niet voldoende werkzaam kunnen steunen van de aanvalstroepen uit de vuurbasis, één of meer sectiën zware mitrailleurs bij de voorcompagnieën moeten worden ingedeeld. Stellen wij echter eens het eenvoudige geval, dat een sectie zware mitrailleurs op ± 150 m achter de voorsectiën mede oprukt, dan eischt het wapen, op dien afstand in stelling gebracht, een veiligheidsdracht van bijna 1500 m om over de voorsectiën te mogen vuren.

Regel zal dus zijn, dat dan in onze vlakke bedekte terreinen de zware mitrailleurs tot in of vlak achter de voorste troepen moet worden gebracht om de vijandelijke doelen tot op den kortsten afstand vóór de eigen troepen te kunnen bestrijden. En . . . de zware mitrailleur, de hoofdvuurkracht van de infanterie (cavalerie en wielrijders), is afgedaald tot een „zwaren” lichten mitrailleur.

Met deze korte uitwijding ten nadeele van de zware mitrailleurs, hebben wij geenszins afbreuk willen doen aan het algemeen vermogen van dat wapen, doch alleen zeer scherp naar voren willen brengen de groote moeilijkheden, die de zware mitrailleurs, ten opzichte van de aanwezigheid van eigen troepen en van terreinvoorwerpen, bij den aanval ontmoeten.

Het krombaanvuurwapen — i. c. de mortier — kent deze bezwaren in geen enkel opzicht. Alleen de afstand der doelen vóór de voorste troepen kan het mortiervuur eenigszins beperken.

Tegenover deze groote voordeelen staan natuurlijk ook enkele nadeelen, die aan den mortier verbonden zijn. En dan wordt dikwijls het groote bezwaar, verbonden aan de *munitieaanvulling* in den aanval, zeer sterk op den voorgrond geplaatst. Wij meenen echter, dat dit door velen zoo licht uitgesproken bezwaar alleen gebaseerd kan worden op de tegenwoordige organisatie van 6 stukken per regiment infanterie, waardoor in een aanvalsvak van gemiddeld 1000 m front slechts $6 \times 42 = 252$ schoten in eerste instantie aanwezig zijn. Wanneer men daarentegen de groote waarde van het krombaanvuur zou willen erkennen door een organisatie van 12 stukken per regiment of, zooals in het buitenland voorgesteld, van 6 stukken per bataljon infanterie, dan behoort het munitie probleem heel wat lichter te worden aangeslagen. Bovendien worden bij ons de handlangersdiensten van reserve troepenafdeelingen maar al te weinig in beschouwing genomen. Ten slotte zal een verder doorgevoerd gemotoriseerd vervoer (terreinauto's of kleine gepantserde munitievoertuigen) het bezwaar der munitieaanvulling voor mortieren aanmerkelijk kunnen doen verminderen of zelfs geheel opheffen, zooals in het buitenland het geval schijnt te zijn.

De talrijke stemmen, die in de militaire litteratuur opgegaan zijn, om het aantal mortieren bij de infanterie te doen uitbreiden en waarin zelfs niet gearzeld wordt den mortier als meerdere van den mitrailleur te beschouwen,

mogen ons wel eens tot nadenken stemmen. De ervaringen uit den Chaco-orlog, waaruit de mortier van 8 een groote beteekenis verkreeg, hebben ons bovendien ook wel iets te zeggen.

Wanneer wij met het vorenstaande in hoofdzaak de mortieren in verhouding tot de infanterie hebben besproken, dan is het slechts geweest om daardoor nog sterker *de groote waarde van het wapen voor lichte troepen* te doen uitkomen. Immers, bij geen enkelen anderen troep is toch een hoogere aanvalsgedachte aanwezig dan bij de lichte troepen; zij moeten strijden onder nagenoeg dezelfde omstandigheden als de infanterie; ook bij hen is het bezit van een sterke vuurkracht een van de eerste vereischten. In het bijzonder volgens deze laatste factor, is nu, gezien een practische hoeveelheid van drie batterijen artillerie, een mitrailleuropeloton van 6 stukken per bataljon wielrijders en van 8 zware mitrailleurs per regiment huzaren, een verhooging van die vuurkracht met mortieren bij onze Lt.B. alleen reeds te wettigen.

Voor *het tactisch gebruik der mortieren in het verband van lichte troepen* hebben de in j.l. September gehouden oefeningen van de Lt.B., waarbij dan als proef een compagnie van 4 stukken was ingedeeld, ruim voldoende *ervaringen* gegeven om hen onder alle gevechtomstandigheden te kunnen inschakelen.

De *eerste oefening* omvatte een beveiligende taak van de Lt.B. op den N.vleugel van een Blauw Leger, dat op 20 September den IJssel van W. naar O. zou overschrijden. Van den C.V. ontving de C.—Lt.B. de opdracht om in den nacht van 19/20 September troepen over den IJssel te zetten voor de vorming van een bruggenhoofd, ten einde bij het aanbreken van den dag een brug te kunnen slaan voor overtocht van de rest van de Lt.B. Van den vijand was bekend, dat slechts zwakke lichte troepen zich aan den O.oever van de rivier bevonden en dat hij zich overigens sedert 15 September op ± 40 km O. van de rivier concentreerde.

De vorming van het bruggenhoofd werd opgedragen aan het R.W. (min IV) en waarbij 3,4—K.R.A. en de C.Mr.; deze laatsten mochten niet naar den O.oever worden verplaatst. De aanval van het R.W. geschiedde met twee voorbataljons, waarbij het linker voorbataljon (III—R.W.) gesteund werd door de C.Mr. en 3,4—K.R.A. Voor de vorming van een vuurbasis door M.P.—III—R.W., C.Mr. en 4—K.R.A., onder bevel van C.—C.Mr. (ancienniteit) werden in den laten namiddag van 19 September de noodige verkenningen verricht, ten einde de wapens in den avond van dien dag nog in stelling te kunnen brengen.

Door 3—K.R.A., in stelling op den N.vleugel van het aanvalsvak ± 2 —2.5 km van de rivier werden een drietal vuren voorbereid voor het geheele aanvalsvak, dat in rechte lijn een frontbreedte had van ongeveer 3.5 km!

Bij de verkenning van de opstelling der wapens in de vuurbasis bleek al spoedig de groote moeilijkheid voor het M.P. om zoodanige opstellingen te vinden, dat de eerste aanvalstroepen (2 compagnieën in 2 overvaarten) zouden kunnen worden gesteund tot het bereiken van de eerste doellijn op ± 400 m aan de overzijde. Diverse rijen knotwilgen en doornen hagen, alsmede het hoogere terrein aan de overzijde van de rivier, vormden de grootste hinderpalen. 4—K.R.A. moest vrijwel geheel voor de vuurbasis worden uitgeschakeld om te kunnen voldoen aan de opdracht tot het bestrijden van pantserwagens.

Voor de C.Mr. traden geen bezwaren naar voren. De uiterwaard leverde door de aanwezigheid van enkele heggen en een boomgaard voldoende gele-

genheid tot het kunnen innemen van meerdere gunstige opstellingen, terwijl de vuurvoorbereidingen zeer eenvoudig met direct zicht op terreinvoorwerpen en met behulp van de Hoekpalen en bakken langs de rivier tot stand konden worden gebracht. De doelafstanden lagen tusschen 600 en 1000 m, zoodat de veiligheidsgrens voor de voorste eigen troepen beperkt kon blijven tot 150 à 200 m. Tot het bereiken van de eerste doellijn door de voorste troepen was een blijvende vuursteun verzekerd. Voor het oprukken naar de eigenlijke bruggenhoofdlijn kon verder geen steun meer verleend worden door den te grooten afstand.

Evenals zulks geschiedde met het M.P. hadden ook de mr. na het bereiken van de eerste doellijn van oever moeten verwisselen, doch ter wille van het 2e gedeelte van de oefening — het oprukken van het Cav.Co., waarbij de C.Mr. en 1,3 en 4—K.R.A., door de bruggenhoofdstelling naar een lijn op 8—12 km O.waarts van de rivier — werd de verdere steunverleening aan de bruggenhoofdstelling nagelaten.

Bij dit *tweede gedeelte van de oefening* op 20 September, welke ontijdig moest worden afgebroken door de slechte weersomstandigheden, trad nog een belangrijke gunstige eigenschap van de op auto's georganiseerde C.Mr. naar voren, n.l. dat zij in staat was om door landwegen, die door den zwaren regenval in glibberige modderwegen waren herschapen en waardoor de wielen soms tot de assen wegzakten, nog een vrij behoorlijke snelheid te ontwikkelen (8 à 10 km/uur), althans sneller dan de vóór de C.Mr. marcheerende 3—K.R.A. Intusschen wreekte zich de fout, dat de C.Mr. geheel aan de staart van de lange gg. — Cav.Co. was ingedeeld, door het verloren gaan van het verband met een det. huzaren, waarmede een omvattende gevechtsofdracht moest worden uitgevoerd.

Bij de *oefening op 21 September* werd de C.Mr. met 3,4—K.R.A. wederom ingedeeld bij het R.W., dat als linker voorste gevechtsgroep van de Lt.B. een aanval op Holten moest uitvoeren. Deze aanval werd opgezet en uitgevoerd als een normalen infanterieaanval met twee voorbataljons, aan welke ieder één S.—C.Mr. werd toegewezen. Het tactisch gebruik van de mr. had hier dus plaats om dezelfde reden, als waarvoor de infanterie over mr. beschikt. De omstandigheden, dat wederom slechts één batterij 7 veld beschikbaar was en dat het geval zich zou kunnen voordoen, dat de aanval tot in het groote dorp Holten zou moeten worden doorgevoerd, maakten de aanwezigheid van een krombaanvuurmond des te meer noodzakelijk. Een sectie moest dan ook al spoedig optreden tegen vij. zware mitrailleurs, die zich achter de verhoogde spoorlijn hadden genesteld. De andere sectie nam bij het naderen van talrijke boerderijcomplexen een soort vuurbasisopstelling in, om onmiddellijk aan iedere steunaanvraag te kunnen voldoen.

Bij de res.gg., het Cav.Co., waarbij 1—K.R.A., dat den aanval van de linker voorste gg. met een vleugelbeweging moest steunen, zou de aanwezigheid van mr. een welkome bate zijn geweest. De terreinomstandigheden bij het laatste gedeelte van dezen aanval waren zoodanig, dat een M.E. ver voor den vrijen vleugel van de uitgangsstelling moest worden vooruitgeschoven, ten einde eenigermate met vuur te kunnen steunen.

Op den derden dag van de Lt.B. oefeningen werd de C.Mr. ingedeeld bij de versterkte I Verk.A., dat als een onderdeel van een det.lichte troepen de ofdracht kreeg een vertragend gevecht te voeren, waarbij een bepaalde lijn tot een gegeven tijdstip moest worden vastgehouden. Behalve de C.Mr. was alleen 1/2—4—K.R.A. ter versterking aan vuurkracht toegewezen.

Een S.—C.Mr. werd onder de bevelen gesteld van een E.W., dat het belangrijkste vak, ter breedte van ± 600 m moest verdedigen. De andere S. werd ingedeeld bij een E.H., dat als reserve opdracht kreeg een stellingname voor te bereiden op den meest bedreigden vleugel tot steun van den terugtocht van de I Verk.A. Bij deze oefening hebben de mr., als eenige artilleristische vuurkracht, uitnemend werk verricht. Verschillende voorbereide vuren gaven een sterke belemmering in de bewegingen van den aanvallers; vooral die van de sectie bij de reserve, waartegenover inderdaad een zeer sterke aanval kwam opzetten. Toen ten slotte de terugtocht aanvaard moest worden, konden de mr. de beweging zeer snel volgen. In een minimum van tijd waren de auto's, half rijdende, opgeladen en aldus losgemaakt van den opdringenden vijand.

Bij den volgenden *eersten dag van de oefeningen onder leiding van den C.V.*, kreeg de Lt.B. de opdracht den IJssel te overschrijden en op te rukken naar een lijn 7—8 km W. van den IJssel, ten einde de rivier voor volgende troepen open te houden. De C.Mr. werd hierbij ingedeeld bij de voorhoede, een Bat.—R.W., voor vuursteun tijdens den verrassenden overtocht van de drie compagnieën gelijktijdig, 3 en 4—K.R.A. waren eveneens voor steun aangewezen. De C.Mr. werd verdeeld over twee overgangspunten. Doordat geen vijand op den W.rivieroever werd aangetroffen, behoefde geen werkdadige steun verleend te worden. Welke redenen aanwezig geweest zijn om de C.Mr. na den overtocht van het eerste echelon werkeloos te laten, zijn ons niet bekend doch wij vermeen dat de C.Mr. met het voorhoedebataljon of althans met het 2e echelon, nog een Bat.—R.W., mede had moeten oprukken om te kunnen deelnemen aan de gevechten, die het voorhoedebataljon met vijandelijke lichte troepen op 2—3 km ten W. van de rivier had te voeren. De afgelegde mr. is toch immers in staat tot het volgen van lichte troepen te voet met een zelfde bewegingssnelheid.

Daar bovendien de gg.—Cav.Co. opdracht had om na den brugslag op te rukken tot eerstgenoemde lijn voor het, tot elken prijs, beletten van een opmarsch van vijandelijke troepen, had de C.Mr. ook hierbij een geëigende taak kunnen vervullen.

Op den *laatsten dag der oefeningen* stond de C.Mr. wederom onder de bevelen van C.—R.W. Zij werd ingedeeld bij een der bataljons, dat opdracht had door een bruggenhoofdstelling, van een tweede Bat.—R.W. ten W. van het Apeldoornsch kanaal, O. van Beekbergen, op te rukken en aan te vallen Z. van het dorp. Dank zij het onopvallende voorkomen van het afgelegde wapen, konden stellingen worden ingenomen in den buitensten rand van het bruggenhoofd om aldaar een vuurbasis te vormen voor het oprukkende bataljon. Hardnekkig standhoudende vijandelijke afdeelingen achter den plaatselijk opgehoogden spoorlijn Dieren—Apeldoorn werden met succes bestreden en verdreven. Toen later de vijand wederom sterker oprong, was het afgeven van vuren op oogenblikdoelen, duidelijk waarneembaar door de zich scherp afstekende mitrailleurrookpluimen in een boschrand, slechts het werk van enkele minuten.

Met het vorenstaande meenen wij thans in voldoende mate te hebben aangetoond, dat de mr. bij de gehouden oefeningen van de Lt.B. een waardige plaats hebben ingenomen en dat zij zeer zeker nog meer tot hun recht hadden kunnen worden gebracht, indien een grooter aantal wapens beschikbaar was geweest. De aard der oefeningen heeft verder aangetoond, dat de gevechtsomstandigheden slechts weinig verschilden met die van de infanterie.

Hoewel wij in den aanvang het groote nut van mr. bij den aanval voorop stelden, is het wapen uiteraard ook in de verdediging, door lichte troepen uit te voeren, uitnemend te gebruiken, in het bijzonder bij het veelal toe te passen verdragend gevecht over een breed front. Het vraagstuk der munitie-aanvulling doet zich daarbij niet gelden; door de vrijwel overeenkomstige uitwerking van het enkele mr. schot met die van het artillerieprojectiel tegen levende doelen, door de groote vuursnelheid en door de vrij behoorlijke dracht kan een vijandelijke opmarsch mede vroegtijdig door mortieren tot ontwikkeling en dus tot oponthoud worden gebracht.

Ook bij de overige, door de Lt.B. te voeren, gevechten — vervolging, dekken van den terugtocht, gewelddadige verkenningen, enz. — kunnen mr. als een waardevolle aanvulling van de vuurkracht worden ingezet.

Met betrekking tot *de organisatie van mr. bij de Lt.B.* meenen wij, met de slotbeschouwing in het aan het hoofd vermelde overzicht, dat een indeeling van één mr.eenheid bij de Lt.B. niet gewenscht is. De tactische verdeling van de Lt.B. in marsch- en gevechtsgroepen, welke als regel het grootste deel van het R.W. en het Cav.Co. zullen omvatten, maken het noodig, dat elk dezer eenheden van een mr.organisatie moet worden voorzien. De indeeling van een compagnie mr. van 2 pelotons à 2 sectiën van 2 stukken bij het R.W. en van een mortierpeloton van 2 sectiën à 2 stukken bij het Cav.Co. komt ons als de meest gewenschte oplossing voor. Op deze wijze kan, bij een algeheele verdeling van het R.W., aan elk Bat. een S. worden toegewezen, terwijl tevens de mogelijkheid bestaat voor een „Schwerpunktbildung” bij een of twee Bat. meerdere sectiën in te deelen. Op overeenkomstige wijze kan zulks geschieden voor de beide Rn.H. De pelotonindeeling biedt daarenboven een gunstige gelegenheid voor het verkrijgen van een centrale vuurleiding.

Ten aanzien van de detailorganisatie wordt gemeend, dat, gezien de algemeene noodzaak tot motorisering, ook hier *autovervoer* zal moeten worden toegepast. Het gebruik van de gehuurde vrachtauto's met dubbele achterwielen tijdens de oefeningen heeft den indruk gevestigd, dat een terreinauto onder vrijwel alle omstandigheden in onze terreinen de bewegingen van de Lt.B. kan volgen, dus ook van de cavalerie. Door de verdeling van het wapen in drie draagbare lasten zou met een bediening van 7, hoogstens 8, man per stuk kunnen worden volstaan, indien wij ons daarbij voorstellen op de stukauto tevens een licht, handig wagentje op luchtbanden, bestemd voor de directe munitievoorraad bij het afgelegde stuk, mede te voeren. Naar onze gedachten zou een stukauto voor 1.5 ton belading een afzonderlijk munitievoertuig bij de compagnie of het peloton kunnen overbodig maken. Het volledige stukpersoneel (9 personen) en het wapen vragen een gewicht van rond 750 kg, zoodat hetzelfde getal voor het wagentje- en munitiegewicht beschikbaar blijft. Rekenen we het wagentje op max. 100 kg, dan zouden 160 volledige schoten medegevoerd kunnen worden.

Voor de commandogroep behoort ten slotte een personenauto te worden ingedeeld en voor ordonnansen moeten 2—3 motoren beschikbaar zijn.

Indien onze Lt.B. met bovengeschetste organisatie zou kunnen worden uitgebreid, dan zal haar waarde door de verhoogde vuurkracht aanmerklijk zijn gestegen en zal zij daardoor in staat gesteld worden haar beweeglijkheid nog meer naar voren te brengen.

HET ALGEMEEN SCHIETVOORSCHRIFT VOOR DE KONINKLIJKE LANDMACHT

BETREFFENDE DE HANDVUURWAPENEN, DE
LICHTE- EN ZWARE MITRAILLEURS EN DEN MORTIER VAN 8

DOOR J. A. A. SITSSEN,
Kapitein der infanterie.

II (Vervolg van blz. 136)

Bij lezing van het Alg. S. V. DI. II zal de lezer hebben ervaren, dat niet meer wordt gesproken van „Drukpunt nemen en doordrukken”, maar kortweg van „Afdrukken”. Het is de bedoeling van deze wijziging het uiteenvallen van de onderwerpelijke verrichting in twee afzonderlijke, achter-eenvolgens uitgevoerde, handelingen te voorkomen. De schutter moet derhalve niet meer onmiddellijk na het in den aanslag komen „drukpunt nemen” en onder het richten „doordrukken”, doch hij moet van meet af in den aanslag gedurende het verbeteren van de richting de voortgezette handeling „afdrukken” doen plaats vinden. Hem moet als het ware worden geleerd het drukpunt *niet* te voelen en bij zijn opleiding is het dan ook noodzakelijk het drukpunt geheel buiten beschouwing te laten, om te voorkomen, dat zijn aandacht er juist op wordt gericht. Voorts is het noodzakelijk hem te doordringen van den vasten stelregel, dat *het afdrukken niet mag worden onderbroken, ook al worden kleine schommelingen om de juiste richting waargenomen*. Bij groote afwijkingen, welke uit den aanslag voortkomen, moet uiteraard de vaardigheid worden hernomen, zooals punt 53 van DI. II dit terecht vereischt.

Dat het „afdrukken” een zeer belangrijke verrichting is, welke afzonderlijke beoefening vereischt, kan als voldoende bekend worden aangenomen. Te veel wordt echter over het hoofd gezien, dat het geheele resultaat van de, ten koste van het veelvuldig en juist beoefenen van de onderscheidene schietverrichtingen, zoo moeizaam verworven werktuiglijkheid, vaak weer wordt teniet gedaan door de onjuiste wijze, waarop het „afdrukken” geschiedt.

Groot zijn de fouten, welke bij het afdrukken van de handvuurwapenen — en ook de vuistvuurwapenen mogen hier uit dezen hoofde wel eens in herinnering worden gebracht — worden gemaakt. De gevolgen van deze fouten:

- het slecht afkomen,
- het anders afkomen dan wordt gemeld,
- het niet kunnen opgeven van de plaats waarop het wapen was gericht bij het afgaan van het schot, e.d. worden op de schietbaan voortdurend waargenomen en geven alsdan herhaaldelijk aanleiding tot het maken van opmerkingen. De weg ter verbetering wordt echter slechts zelden bewandeld en veelal blijft het bij de opleiding ten onrechte bij het vaststellen van de feiten.

Het is dan ook wellicht niet ondienstig, aangezien is gebleken en nog herhaaldelijk blijkt, dat bedoelde fouten ook bij zoogenaamd goede schutters voorkomen, de aandacht van de lezers voor dit euvel te vragen.

Bedoeld euvel bestaat uit twee afzonderlijke verschijnselen, welke vaak samengaan, doch beide tot dezelfde ongewenschte gevolgen aanleiding geven. Het eerste verschijnsel is het plotseling en slordig, ongecoördineerd afdrukken, algemeen bekend als „rukken”. Het tweede verschijnsel bestaat uit het maken van onbeheerschte bewegingen met sommige lichaamsdeelen op het oogenblik, dat de schutter *vermeent*, dat het schot zal afgaan. Die bewegingen zijn in hoofdzaak: het terugtrekken van het hoofd uit vrees, dat bij het afgaan van het schot, de neus, indien deze zich tegen of te dicht bij den duim van de rechterhand bevindt, zal worden bezeerd; het naar voren brengen van den rechterschouder of van het geheele bovenlichaam, ten einde den terugstoot tegemoet te gaan; het dichtknijpen van het rechteroog, zoodat de richtafwijking niet kan worden waargenomen.

Het gevolg van beide verschijnselen is echter steeds hetzelfde, namelijk het verkrijgen van *slechte* of althans *zeer wisselende schietuitkomsten*.

Het loont inderdaad de moeite eens een onderzoek in te stellen — ook bij overigens goede schutters — naar deze verschijnselen. Eenige onschadelijk gemaakte scherpe patronen, welke uitwendig geheel gelijk behooren te zijn aan de scherpe patronen, kunnen hierbij goede diensten bewijzen als „verklikker” en werken daardoor in deze aangelegenheid mede verbeterend. Punt 41 van DI. II raadt hiervoor het gebruik van exercitiepatronen voor mitr. M. 08 en M.20 aan. Gemengd tusschen de andere patronen, zonder dat de schutter er zich van bewust is, wijzen zij bij het onverwacht niet afgaan van het schot met nauwkeurigheid de gemaakte fout aan. Zeer leerzaam is het hierbij andere leerlingen mede te doen waarnemen, daar deze zich aldan kunnen spiegelen aan het gestelde voorbeeld.

Na vaststelling van de fout is het voor den onderwijzer thans zaak de vereischte verbetering aan te brengen. Gedeeltelijk zal deze moeten worden verkregen door verklaring en overreding, gedeeltelijk door de aandacht van den man af te leiden van de schijf en te concentreeren op de noodwendig juist te verrichten schiethandelingen. Het doen verschieten van een aantal scherpe patronen op korten afstand (bijv. 25 m) op een kogelvanger zonder schijf zal veelal groot nut kunnen afwerpen.

Het in punt 41 van DI. II betreffende deze aangelegenheid vermelde moge den lezer ten zeerste ter beschouwing worden aanbevolen, terwijl voorts moge worden gewaarschuwd tegen verkeerde gevolgtrekkingen. Snel, doch geleidelijk, afdrukken immers getuigt van groote vaardigheid en verdient lof; slordig afdrukken daarentegen verraadt gebrek aan vaardigheid en vraagt verbetering door juiste beoefening van het doordrukken; rukken ten slotte is een psychisch verschijnsel en vereischt van den onderwijzer zeer veel opvoedende zorg om de pogingen tot verbetering te doen slagen.

(De opleiding in het „richten” wordt veelal zoo matig bedeed, dat door eenige bijzonderheden de belangstelling voor dit onderdeel der schietopleiding nog weleens mag worden gewekt.

De opleiding in het richten, vooral in DI. II voor het geweer en de karabijn zoo uitvoerig besproken, heeft ook in de overige deelen voor de andere wapens de zoo noodige aandacht verkregen. In het algemeen wordt bij de lichte- en de zware mitrailleurs voortgebouwd op de vaardigheid, verkregen bij de opleiding in het richten met geweer of karabijn. Gaarne wordt intusschen de aandacht

gevestigd op de in DI.IV in punt 200 aangegeven opleidingsmethode, welke gelegenheid geeft den leerling op gemakkelijke wijze te oefenen en tevens op eenvoudige wijze contrôle uit te oefenen op en inzicht te verkrijgen in het toenemen van de vaardigheid. De aldaar aangegeven methode geeft bovendien een onderwijsmiddel, waarbij de bemoeienis van den onderwijzer is teruggebracht tot het na afloop bespreken van de verkregen resultaten. De leerlingen kunnen overigens alles zelf verrichten, terwijl de zichtbare uitkomsten opwekken tot onderlingen wedijver, welke niet anders dan vruchtbaar kan zijn. Veelal gebruikt men als verplaatsbaar mikpunt een driehoekje aan een steel en laat de punt als richtpunt bezigen. Voordeel biedt hier een wit metalen ronde schijf met steel, waarop in het midden een rond zwart mikpunt (afmeting middellijn $1 \text{ } \frac{1}{100}$ van den afstand, waarop de richtoefeningen plaats vinden) is geplakt en waarin zich in het middelpunt een klein gaatje bevindt, hetwelk juist groot genoeg is om de puntspits van een potlood door te steken voor het doen aantekenen van het verkregen resultaat. Door gebruik van een dergelijk schijfje voorkomt men, dat de leerling, bij het voor de tweede en derde maal in de richting brengen, gebruik maakt van de op kleinen afstand dikwijls zichtbare aantekening van het eerst verkregen resultaat. Juist toch, zoodra het om de zuivere richting gaat, overdekt het schijfje de reeds eerder verkregen resultaten.

Bij het richten worden vaak moeilijkheden ondervonden bij het doen sluiten van het linkeroog. Deze moeilijkheid komt meer voor, dan in het algemeen zou worden verwacht. Veelal blijft het ook hier weer bij vaststellen van het feit, terwijl de verbetering vaak aan den leerling wordt overgelaten. Toch is hier ingrijpen van den onderwijzer noodzakelijk. Het gebrek moet worden verholpen óf den leerling moet het richten met beide oogen open worden eigen gemaakt. Het eerste kan worden verkregen door het volgens de aanwijzingen van den onderwijzer doen houden van de oefeningen, zooals deze zijn vermeld in de eerste alinea van punt 29 van DI. II. Men behoeft den man voor het „dicht drukken” van het oog, zooals dit in het vervallen S.V.I. werd aangeprezen. Het beste middel is de beide oogen te doen sluiten, vervolgens het linkeroog met de vingers van de hand te doen dichthouden zonder drukken en dan met het rechteroog te doen beoefenen het openen en sluiten. Geeft dit ten slotte geen resultaat of blijft dit lang uit, dan is het noodig het richten met beide oogen open te onderwijzen. Men schrikke voor dit laatste niet terug, in tegendeel kan worden geraden spoedig daartoe over te gaan, daar het richten met beide oogen open voor vele schutters — ook voor schutters, die het linkeroog zoogenaamd wel kunnen sluiten — de righthandelingen zeer kan vergemakkelijken en de schietuitkomsten aanzienlijk kan verbeteren. In DI. II punt 29 staat uitvoerig vermeld op welke wijze de opleiding in dergelijke gevallen moet geschieden, zoodat thans hier kan worden volstaan met een verwijzing naar dat punt. Slechts moet de nadruk worden gelegd op het aanvankelijk kiezen van den juisten achtergrond, zoodat de leerling het beeld van de vizierkorrel gevormd in het rechteroog scherp en dat in het linkeroog slechts vaag ziet afgeteekend tegen dien achtergrond. Ten slotte zal hij dan het beeld in het linkeroog leeren „vergeten”. Het is in dit opzicht leerzaam te ervaren, dat normaal opgeleide schutters vaak moeilijkheden ondervinden bij het richten met beide oogen open. Zij meenen slechts één korrel te zien, daar zij van den aanvang af hebben geleerd bij het richten het linkeroog buiten gebruik te stellen.

(Wordt vervolgd.)

MEENINGEN VAN ANDEREN ¹⁾

MEDEVOEREN VAN EEN KIND DOOR IN UNIFORM GEKLEEDE OP EEN RIJWIEL GEZETEN MILITAIREN.

In verband met het van redactioneele zijde op blz. 146 e.v. van dezen jaargang medegedeelde, moge gedachtig aan het „du choc des opinions jaillit la vérité”, deze bijdrage medewerken tot het verhelderen van de inzichten over de vraag of de onderwerpelijke aangelegenheid in het algemeen een krijgstuchtelijk vergrijp oplevert.

Het geldt in de opgeworpen kwestie de gedraging buiten dienst, die in beschouwing dient te worden genomen. In dienst, of dienstdoende, wordt de vraag niet beheerscht door het rijwiel. In dienst domineert evenals bij dienstdoende, het medebrengen van het kind; of dit dan geschiedt wandelende, per rijwiel, te paard of in een auto, maakt ten aanzien van het feit een wel te waardeeren, doch overigens in het algemeen weinig belangrijk verschil uit. In het Regeeringsantwoord op het voorloopig verslag der Eerste Kamer betreffende de W.K. onderstreepte de Regeering nog eens haar opvatting, dat militaire tucht is „het nalaten van elk min voegzaam en met de waardigheid van den militairen stand strijdig gedrag, ook buiten dienst”. Zij verduidelijkte hierbij hare meening o.m. met de verwijzing naar von HOLTZENDORFF, die (in zijne „Encyclopädie der Rechtswissenschaft”) tot de disciplinaire verplichtingen rekent: „die Unterlassung alles dessen, was der Würde und dem Ansehen des Amtes in der öffentlichen Meinung der Staatsbürger oder seiner Amtsgenossen Eintrag thun könnte”.

Deze definitie biedt ons een toets voor de vraag of het medevoeren van een kind door een in uniform gekleeden op een rijwiel gezeten militair, een handeling is in strijd met de militaire orde of met de waardigheid van den militairen stand. Nauwkeuriger begrensde: „Levert, het binnen het Rijk in Europa medevoeren van een kind door een in uniform gekleeden op een rijwiel gezeten militair, een krijgstuchtelijk vergrijp op?”

Ik heb dit geval begrensde tot het gebied in Nederland, omdat bij de handeling vooral rekening moet worden gehouden met de rol welke de fiets in ons land vervult. De voorschriften bevatten ter zake geen rechtstreeksch verbod. Nagegaan moet dus worden of de bedoelde handeling naar de openbare meening hier te lande, of naar die van onze ambtgenoten afbreuk doet aan het aanzien of de waardigheid van den militairen stand. Het onderzoek of vorenstaande het geval is wordt belangrijk vereenvoudigd, indien ter zake reeds een beslissing is genomen door een bevoegde macht. Nochtans komt door zoodanige beslissing geenszins vast te staan, dat het feit, zooals het zich voordeed, nu ook op alle plaatsen en op alle tijden een krijgstuchtelijk vergrijp zal opleveren.

Voorts dient er nauwkeurig op te worden gelet, dat de elementen van het feit, dat naar het oordeel van de bevoegde macht een krijgstuchtelijk vergrijp opleverde, ook in het nieuwe geval aanwezig zijn. In de aangehaalde beschikking overwoog het H.M.G.:

„dat het in strijd met de goede militaire vormen moet worden geacht om bij dienstverrichtingen, dus gekleed in uniform, te rijden op een rijwiel, waaraan een kindermantje is bevestigd, waarin een kind is gezeten;

dat van klager mocht worden verwacht, dat hij er zich uit zichzelf rekenschap van zou hebben gegeven, dat het aldus medevoeren van zijn kind niet te vereenigen was met het uitoefenen van zijn functie van menagemeester”.

In de eerste overweging treffen wij de volgende elementen aan, waarvan er geen mag ontbreken, op straffe dat de handeling niet gelijk is aan die welke door het H.M.G. is bevonden in strijd te zijn met de krijgstucht: de handeling moet plaats hebben bij dienstverrichtingen; hierbij moet de dader zijn gekleed in uniform; aan het rijwiel moet zijn bevestigd een kindermantje; in het mantje moet zich een kind bevinden.

Het schijnt mij niet geoorloofd bij de interpretatie van 's Hofs beslissing uit de eene overweging weg te laten vallen de woorden „bij dienstverrichtingen, dus” en „waaraan

¹⁾ Wij ontvingen artikelen van gelijke strekking van Kapitein der inf. A. BROUWER en Eerste-luitenant der inf. J. S. WARRINGA. (Red.).

een kindermantje is bevestigd" en bovendien daarbij de tweede door mij aangehaalde overweging" te negeren. De in het in den aanhef bedoelde artikel niet vermelde, door mij weergegeven overweging geeft kennelijk aan, dat juist in 's Hof's oordeel het „bij dienstverrichtingen" een integreerend deel van zijn overweging uitmaakt. Verder vermeldt het Hof „het rijden op een rijwiel waaraan een kindermantje is bevestigd! Ik vestig de aandacht op het woord „kindermantje". Dat zoo'n instrument iets geheel anders is, dan een bescheiden zitje met aan het frame bevestigde opklapbare voetrusten, bewijst ook de order van Garnizoenscommandant HARDERWIJK, die alleen het kindermantje verbiedt in dienst.

Uit het vorenstaande volgt, dat uit de beschikking van het H.M.G. van 1 Juni 1934 geenszins mag worden afgeleid, dat ook buiten dienst in Nederland het medevoeren van een kind door een in uniform gekleeden, op een rijwiel gezeten militair een krijgstuchtelijk vergrijp is.

Hoe is ten deze de openbare meening? Wie kennis nam van de in de pers in 1925 ter zake verschenen artikelen, kan niet anders besluiten, dan dat die meening in dat medevoeren geen inbreuk ziet op de waardigheid of het aanzien van den militairen stand. En de meening van de ambtgenooten? Van een tiental vooraanstaande officieren, die ik er naar vroeg waren er negen, die weigerden in het onderwerpelijke feit eenig krijgstuchtelijk vergrijp te erkennen.

Zouden wij hieruit reeds mogen besluiten, dat de meening van de redactie in deze niet is vol te houden, reeds eerder heeft de M. v. O. van zijn oordeel ter zake doen blijken. Bij zijn brief van 19 Augustus 1925, IIe Afd. nr. 25, deed deze autoriteit den Garnizoenscommandant HARDERWIJK kennen, dat er geen bezwaar tegen bestaat dat militairen in de gelegenheid blijven gesteld in uniform gekleed hun kinderen per rijwiel te vervoeren.

A. J. J. M. LOHMEIJER.
Kapitein der infanterie.

Naschrift.

De kennismening van Schr.'s belangwekkende beschouwingen vermag geen wijziging te brengen in ons oordeel, dat het door den in uniform gekleeden militair medevoeren van een kind op een rijwiel een onmilitair vertoon is, hetwelk den toets der krijgstuchtelijke kritiek niet kan doorstaan.

De Ministerieele aanschrijving van Augustus 1925, waarnaar Schr. tot besluit van zijn betoog verwijst, moet uiteraard worden beschouwd in het licht van den tijd waarin zij werd gegeven, d.i. ruim tien jaren geleden. Wij volstaan met er aan te herinneren, dat in de na-oorlogsjaren het toen heerschend défaitisme de appreciatie van de „waardigheid van den militairen stand" aanzienlijk had geschaad en dat sedertdien in de weermacht een en ander is voorgevallen (ongeregeldheden bij de herhalingsoefeningen in 1925 en in 1926; muiterij op de vloot in 1933), dat heeft geleid tot gewijzigde opvattingen met betrekking tot de handhaving van de krijgstucht.

ADVIEZEN EN INLICHTINGEN

Vraag 33. Is een reserve-luitenant-adjutant der infanterie gerechtigd het onderscheidingsteeken van luitenant-adjutant te dragen?

Zoo ja, is hij dan, als zijnde organiek bereden, gerechtigd de uniform als beredene te dragen?

Antwoord. De oorlogssamenstellingen worden (eerst) van kracht bij mobilisatie.

Hieruit volgt, dat de *aanwijzing* voor een bepaalde functie in die samenstellingen vóór het tijdstip, waarop deze van kracht zijn, voor den betrokkene geen positieverandering met zich brengt.

In verband hiermede moet de vraag, of een luitenant, wiens mobilisatie-*bestemming* „luitenant-adjutant" is, de gouden ster en de uniform als beredene mag dragen, ontkennend worden beantwoord.

LEVEN EN STREVEN IN DE KONINKLIJKE LANDMACHT

BERICHTEN VAN PERSONEEL AARD.

Bij de Lichte troepen.

Bevorderd.

tot reserve-eerste-luitenant, gerekend onderscheidenlijk van 1 Januari 1933 en van 1 Januari 1935, reserve-tweede-luitenants P. V. ASTRO en B. W. F. BIERENS DE HAAN, beiden van I R.H.

tot reserve-eerste-luitenant, gerekend van 1 Januari 1936, reserve-tweede-luitenant L. J. VAN OUDHEUSDEN, van R.W.

Overplaatsingen, detacheringen, enz.

Ritmeester H. WILBRENNINCK, bestemd voor de functie van Commandant van het op 1 April 1936 opgerichte Eskadron pantserwagens.

Eerste-luitenants T. L. A. STEENKAMP en L. C. CNOPIUS, onderscheidenlijk van II R.H. en van I R.H., overgeplaatst bij het Eskadron pantserwagens, 1 April.

Eervol ontslagen.

Reserve-eerste-luitenant P. B. F. RONDAGH, van R.W., 1 April.

Reserve-eerste-luitenant K. FABIVS, van II R.H., id.

Bij de overige wapens en dienstvakken.

Benoemd.

tot officier van gezondheid der tweede klasse, J. G. AALDERS, Arts, 30 Maart.

Bevorderd.

tot luitenant-generaal bij het wapen der artillerie, met ingang van 1 Mei: generaal-majoor S. G. N. NAUTA PIETER, C.—II Div.

tot reserve-generaal-majoor, met ingang van 1 Mei:

reserve-kolonel H. K. HARDENBERG, van Staf inf.

tot reserve-officier van gezondheid der eerste klasse:

reserve-officieren van gezondheid der tweede klasse: J. VAN DER MOST, 12 April; J. VAN DER REIJDEN, 7 Mei; H. ZIJSLING, 9 Mei; W. N. VAN STRATEN, 25 Mei; E. E. P. J. PEERBOOM, 8 Juni, A. H. J. SMEETS, id., W. VAN BURGELER, 14 Juni; P. DU BUY, id.; H. J. GULJE, 15 Juni;

tot reserve-officier-tandarts der eerste klasse:

reserve-officieren-tandarts der tweede klasse: H. ROSMOLEN, C. G. VAN MAARSEVEEN, J. P. LOKKER, J. C. KÖNIG, allen 18 Mei en K. G. W. DU CHATINIER, 19 Juni.

Met ingang van 1 Mei.

tot generaal-majoor, C.—II Div.

kolonel W. F. SILLEVIS, C.—I A. Brig.,

tot kolonel, onderscheidenlijk C.—IV I. Brig. en C.—VII I. Brig.,

luitenant-kolonels L. J. RIEBER en J. NIJDAM, resp. C.—9 R.I. en C.—20 R.I.,

tot luitenant-kolonel, onderscheidenlijk C.—1 R.I., C.—9 R.I., C.—17 R.I. en C.—20 R.I.:

majoor P. L. R. VAN DER DRIFT, L. H. KRAAK en M. DE JONG en J. VAN VOORTHUIJZEN, resp. van 1 R.I., van 6 R.I., van 13 R.I. en van Staf Brig. Gr. en J. (I I. Brig.),

tot luitenant-kolonel bij Staf inf.:

majoor P. R. KUIPERS, van R.J., gedetacheerd bij het D.v.D.,

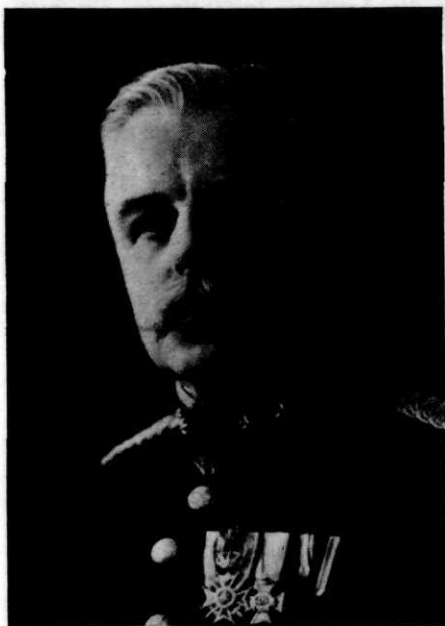
NIEUWE COMMANDANTEN

Generaal-Majoor W. F. SILLEVIS,
Commandant IIe Divisie

Kolonel H. D. HASSELMAN,
Commandant Ie Art. Brig.

Kolonel J. NIJDAM,
Commandant VIIe Inf. Brig.

Kolonel L. J. RIEBER,
Commandant IVe Inf. Brig.

tot luitenant-kolonel:
 majoors A. M. M. VAN LOON, A. DE VRIES, J. POLVLIET, H. S. BLOEME en W. A. BOSWIJK, onderscheidenlijk C.—K.M.D., van Staf VIII I. Brig., van Staf V I. Brig., van Staf VII I. Brig. en van Staf VII I. Brig.
 tot majoor, onderscheidenlijk bij 13 R.I., bij 6 R. I. en bij 1 R.I.:
 kapiteins H. MIJSBERG, H. G. A. REIMERS en K. R. LANKENAU, resp. van R. J., van K.P. en T. en adjudant van 7 R.I.
 tot kolonel C.—I A. Brig.:
 luitenant-kolonel H. D. S. HASSELMAN, van Staf art., toegevoegd aan den I.d.A.
 tot majoor:
 kapitein G. FABIUS, van Staf art., toegevoegd aan den I.d.A.
 tot reserve-majoor, onderscheidenlijk bij 22 R.I. en bij 4 R.I.:
 reserve-kapiteins J. ROUKEMA en J. KRULS, beiden van R.J.
 tot reserve-majoor bij hun tegenwoordig korps:
 reserve-kapitein J. LODDER, A. G. EVERTS en W. A. GROENENDIJK, onderscheidenlijk van 19 R.I., van K.M.D. en van 22 R.I.
 tot reserve-luitenant-kolonel voor speciale diensten:
 reserve-majoor voor speciale diensten C. GERBER, van Staf inf.
 tot reserve-majoor voor speciale diensten:
 reserve-kapitein voor speciale diensten J. W. BRAND, van Vrijw. landst. korps motor-dienst.
 tot Kapitein-Intendant:
 eerste-luitenant W. J. A. VIS, van 16 R. I., 28 Maart.
 tot reserve-kapitein:
 reserve-eerste-luitenant G. T. VAN DER SCHAAF, gerekend van 29 Februari 1936.

Overplaatsingen, detacheringen, enz.

Kapitein G. VAN DER MARK, waarn. adjudant van K.P. en T. benoemd tot adjudant van dat korps.
 Kapitein G. P. F. H. J. STRANG VAN HEES, adjudant van R.M.A. eervol ontheven van zijn tegenwoordige functie, 15 April.
 Kapitein S. E. SCHOEVERS, van R.M.A., benoemd tot adjudant van het korps, 15 April.
 Eerste-luitenant R. F. SWAVING DIJKSTRA, van S.R.O.O.A. en tweede-luitenant L. W. C. ADANK, van 6 R.V.A. overgeplaatst bij Staf art. en voor den tijd van ten hoogste drie jaren werkzaam gesteld bij het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrichtingen, e.g. met ingang van 16 September, i.g. met ingang van 1 Mei.

Eervol ontslagen.

Reserve-generaal-majoor H. K. HARDENBERG, van Staf inf., 1 Mei.
 Reserve-dirigeerend paardenarts met den rang van majoor A. DE RONDE, 1 April.
 Luitenant-generaal S. G. N. NAUTA PIETER, van het wapen der artillerie, 1 Mei.
 Kolonel G. DAMES, C.—VII I. Brig., 1 Mei.
 Luitenant-kolonels M. J. J. LAVOO en H. J. VAN LIMBEEK, onderscheidenlijk C.—17 R.I. en C.—1 R.I., beiden 1 Mei.
 Kolonel A. P. SEIJFFARDT, C.—IVe I. Brig., 1 Mei.
 Reserve-luitenant-kolonel-intendant H. BAKKER, 1 April.
 Reserve-majoor H. ESKES, van 20 R.I., 1 April.
 Kapitein der infanterie M. Sieburgh, op nonactiviteit, 1 Mei.
 Reserve-kapitein Mr. J. FRIMA, van 12 R.I., 6 April.
 Reserve-kapitein H. J. KOUWENHOVEN, van 1 R.I., 1 Mei.

Decoratiën.

Reserve-luitenant-kolonel W. J. M. LINDEN, van R. J. Gouden Eere-medaille voor lichamelijke opvoeding (*Frankrijk*).

Overleden.

Reserve-officier van gezondheid der eerste klasse S. W. KOOL, 9 Maart 1936, te *Brummen*
 Reserve-kolonel A. E. KIST, van Staf art., 15 April 1936, te *Wassenaar*.

NIEUWE REGLEMENTEN EN VOORSCHRIFTEN.

VOORSCHRIFT VELDDIENST, DEEL II.

In het Voorschrift Velddienst, deel II, dat thans is verschenen, zijn opgenomen

Hoofdstuk	VI	Rivierovergang.
"	VII	Dienst van de treinen.
"	VIII	Verplegingsdienst.
"	IX	Geneeskundige dienst.
"	X	Veterinaire dienst.
"	XI	Politiedienst.
"	XII	Aan- en afvoer, organisatie van het verkeer.
"	XIII	Oorlogsregelen.

Hoofdstuk VI.

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de wijze, waarop een *rivierovergang* wordt geregeld en uitgevoerd. Het bevat bepalingen, welke daarbij door de over te zetten troepen — onverschillig tot welk wapen wij behooren — in acht moeten worden genomen. Aangezien voor het regelen van een overtocht de kennis van tal van technische gegevens onontbeerlijk is, zijn deze in eenige bijlagen van het voorschrift opgenomen, zooals bijvoorbeeld gegevens met betrekking tot: de tijden, benodigd voor het overzetten van troepen; het laadvermogen van overzetmiddelen; de tijden, benodigd voor het bouwen van vlotten en aanleghoofden; het brugslagvermogen van de verschillende bruggentreinen; enz.

Uitvoerig zijn de ordemaatregelen behandeld, waarbij een schematische schets het volgen van den tekst vergemakkelijkt. Voorts is in een bijlage een schema opgenomen van een regeling voor het overzetten van een divisie.

Het Voorschrift Velddienst begeeft zich niet op tactisch terrein; het laat dit over aan de Gevechtshandleiding en de wapenreglementen, waarin de commandanten van groote eenheden, respectievelijk de troepencommandanten van de verschillende wapens, ieder voor zooveel voor hem van belang is, *tactische* beschouwingen omtrent een rivierovergang aantreffen.

Hoofdstuk VII.

Het hoofdstuk „*Dienst van de treinen*” moest aanzienlijk worden gewijzigd in verband met de tot stand gekomen reorganisatie van de autotreinen.

Het bepaalde ten aanzien van de overige treinen is eenigszins anders geformuleerd en gegroepeerd dan in het vervallen voorschrift het geval was, terwijl er voorts rekening mede is gehouden, dat hoofd- en stafkwartieren zich in den regel afzonderlijk zullen verplaatsen en dientengevolge het combineeren van de tot hoofd- en stafkwartieren behoorende korpstreinen met andere korpstreinen niet steeds mogelijk zal zijn.

Hoofdstuk VIII.

Het hoofdstuk „*Verplegingsdienst*” heeft slechts kleine wijzigingen ondergaan, waarbij mede rekening kon worden gehouden met den inhoud van het nieuwe „*Verplegingsvoorschrift*”.

Hoofdstuk IX.

Het hoofdstuk „*Geneeskundige dienst*” heeft in hoofdzaak slechts de wijzigingen ondergaan, welke noodig werden geoordeeld ter verduidelijking van den bestaanden tekst en ter aanvulling van de verplichtingen, die — in het belang van een goede geneeskundige verzorging — op de troepencommandanten rusten.

Het hoofdstuk is uitgebreid met bepalingen, in acht te nemen bij het begraven te velde, en met bepalingen betreffende een, in tijd van oorlog in te stellen, *militairen gravendienst*. Deze dienst ressorteert onder het Centraal registratiebureau. Door het opnemen dezer bepalingen is tevens voldaan aan het gestelde in art. 4 van de Conventie van Genève van 27 Juli 1929 tot verbetering van het lot van gewonden en zieken in de legers te velde.

Hoofdstuk X.

Het hoofdstuk „*Veterinaire dienst*” is in het voorschrift op dezelfde wijze opgezet als het hoofdstuk „*Geneeskundige dienst*”. In verband hiermede zijn daarin bepalingen opgenomen, welke — in het belang van een goede veterinaire verzorging — door de troepencommandanten tijdens den marsch en tijdens de legering in acht moeten worden genomen.

Hoofdstuk XI.

Ten aanzien van den „*Politiedienst*” was in het vervallen voorschrift kortweg voorgescreven, dat commandanten, die niet de beschikking hebben over politietroepen, niet gerechtigd zijn om aan deze bevelen te geven. Deze bepaling was te star en is ruimer gesteld, omdat te velde zich tal van omstandigheden kunnen voordoen, waarin het bepaald noodzakelijk is, dat troepencommandanten, die niet de beschikking over politietroepen hebben, aan deze bevelen geven in het belang van een goede uitoefening van den politiedienst.

Voorts vermeldt het voorschrift de taken, welke aan politietroepen *kunnen worden opgedragen*. Mitsdien moeten de betrokken commandanten te dier zake aan de politietroepen bevelen geven.

Uitdrukkelijk is vermeld, dat het toezicht houden op en het regelen van het verkeer door de politietroepen moet geschieden overeenkomstig de ontvangen bevelen en dat het eigenmachtig *regelen* van het verkeer door hen moet worden nagelaten. Immers, een oordeelkundige *verkeersregeling* kan slechts door hoogerhand worden vastgesteld; daartoe beschikken de politietroepen over onvoldoende gegevens.

Hoofdstuk XII.

Het hoofdstuk „*Aan- en afvoer, de organisatie van het verkeer*” houdt rekening met het bepaalde in het huidige „*Voorschrift aan- en afvoer*” en het huidige „*Voorschrift etappen- en verkeersdienst*”. Eenige bepalingen, welke voor de troepencommandanten van belang zijn en in het vervallen voorschrift ontbraken, zijn toegevoegd.

Hoofdstuk XIII.

Het hoofdstuk „*Oorlogsregelen*” is uitgebreid met de bepalingen van de Conventie van Genève van 27 Junli 1929 tot verbetering van het lot van gewonden en zieken in de legers te velde, voor zooveel van belang voor troepencommandanten. In het vervallen voorschrift werd in dit opzicht volstaan met een verwijzing naar het veldzakboekje (thans oorlogszakboekje). Het werd echter wenschelijk geoordeeld, dat officieren en kader alle oorlogsregelen in één voorschrift kunnen vinden.

Wat de bestaande tekst van het hoofdstuk „*Oorlogsregelen*” betreft, deze is — met uitzondering van het gestelde onder „*krijgsgevangenen*” — niet gewijzigd. Slechts is toegevoegd, waaruit — met het oog op een bombardement door een scheepsmacht of uit de lucht — de bijzondere, goed zichtbare teekenen moeten bestaan voor het aanduiden van gebouwen, gewijd aan eerediensten, kunsten, wetenschappen, enz.

Het onder-hoofdstuk „*krijgsgevangenen*” is belangrijk gewijzigd. De tekst is in overeenstemming gebracht met den inhoud van de Conventie van Genève van 27 Juli 1929 betreffende de behandeling van krijgsgevangenen. Deze conventie vormt een aanvulling van het verdrag nopens de wetten en gebruiken van den oorlog te land, waarvan artikel 1 bepaalt, dat de verdragsluitende mogendheden aan hun krijgsmachten voorschriften moeten verstrekken, welke overeenkomen met de bepalingen, genoemd in het reglement, dat een bijlage vormt van het Verdrag (Haagsche Reglement). Aan de bepaling van dit artikel 1 is thans, door het opnemen van die voorschriften in het Voorschrift Velddienst, voldaan.

TWEDE OPGAVE VAN WIJZIGINGEN IN HET I.R. = IIA.

De Minister van Staat, Minister van Defensie a.i. heeft bij beschikking van 1 April 1936, IIe Afd. B. no. 47 een 2e opgave van wijzigingen in I.R. = II A. vastgesteld.

In hoofdzaak hebben deze wijzigingen, welke in een kwartier tijd zijn aan te brengen, betrekking op:

1e. het tactisch gebruik van zware en van lichte mitrailleurs;

2e. de verdediging van bedekt terrein in verschillende achter elkaar gelegen ter krachtige verdediging ingerichte weerstandslijnen.

Ad. 1°. In de beginselen, waarop het tactisch gebruik van zware en van lichte mitrailleurs berust, werd geen wijziging gebracht. Slechts is de redactie van sommige punten (o.a. de punten 5, 99 en 116) gewijzigd, waardoor die beginselen duidelijker naar voren treden, dan thans het geval was.

Ad. 2°. Een kleine aanvulling op de punten 98 en 114 geeft aan, hoe de verdediging moet worden georganiseerd, indien de bedektheid van het terrein van dien aard is, dat het niet mogelijk is aan het stormvuur voldoende diepte te geven en (of) het vuur van een groot gedeelte van de in de diepte gegroepede infanterie voor de frontlijn te brengen.

DE NIEUWE REGLEMENTEN EN VOORSCHRIFTEN,

DOOR EEN RES. OFFICIER.

Nu sinds eenigen tijd onze nieuwe Reglementen en Voorschriften (I.R.—II A en B en Voorschrift Velddienst deel I) in het bezit van de Reserve-Officieren zijn en er dus gelegenheid is geweest deze te bestudeeren, meen ik een woord van dank te moeten brengen aan ons Legerbestuur voor de wijze, waarop deze Reglementen en Voorschriften zijn samengesteld.

De buitengewoon groote overzichtelijkheid, de duidelijkheid en niet in het minst de, als ik het zoo noemen mag, populaire wijze, waarop de stof is uiteengezet lokken uit tot bestudeering. „En mangeant vient l'appétit". Zoo ook hier. Heeft men een bepaald onderdeel bestudeerd en „voelt" men, dat men de bedoeling heeft begrepen, dan wil men méér weten en men gaat verder. Is er beter bewijs noodig voor de aantrekkelijkheid waarmede de Regl. en Voorschr. zijn samengesteld?

Vroeger was het zoo, dat men een bureau vol Regl. en Voorschr. had liggen om een bepaald geval te bestudeeren. Wij Res.-Off. hebben thans voor onze tactische vorming genoeg aan 3 boekjes: I.R. II A en B en Voorschrift Veldd. Wij zagen er vroeger tegenop aan een studie te beginnen. Immers het gevoel bestond steeds na bestudeering van een bepaald Regl. of Voorschr. „Zou er ergens anders ook nog niet iets staan over dit onderwerp." En het slot was, dat men zich niet veilig achtte.

Dat behoeft thans niet meer. Ik heb de overtuiging, dat — indien een Res.-off. de bovengenoemde boekjes „kent" — hij tactisch volkomen „bij" is. En dat is voor ons Res.-Off. toch wel de hoofdzaak. Zeker, er zijn nog meer Regl. en Voorschr. waarvan de kennis voor den Res.-Off. noodig, althans gewenscht is, doch vele hiervan bewegen zich op specialistisch gebied waarvoor de „aanvoerder" (en dat is de Res.-Off. toch in hoofdzaak) wel bijna steeds de voorlichting heeft van een specialist; althans de aanvoerders, die op dit gebied bevelen hebben te geven. Ik denk b.v. aan verbindingdienst, gasdienst, inrichten van stellingen, enz. De vraag „waar en hoe gebruik ik mijn manschappen en de vuurorganen" moet de aanvoerder echter zelf beantwoorden. En men kan mij nu van zelfoverschatting verdenken, doch ik krijg, door de bestudeering der bovenbedoelde boekjes steeds meer het gevoel „ik begrijp het". Slechts mijn collega's Res.-Off. kunnen begrijpen, wat dit voor ons beteekent. Bij den troep te komen, een commando te krijgen en dan het rustige gevoel hebben zijn taak te kennen, zal zonder twijfel vertrouwen schenken, ook bij de ondergeschikten. Het onzekere gevoel toch, dat vroeger velen onzer voor den troep hadden, vond zijn terugslag op dien troep. De soldaat toch merkte, dat zijn commandant niet vast in zijn schoenen stond, en het behoeft wel geen betoog, dat zijn vertrouwen evenredig was. Ook uit een krijgstuuchtelijk oogpunt was dit fnuikend.

Ik eindig met een opwekking aan mijn collega's: „Bestudeer deze reglementen en voorschriften" Wij leven in zorgvolle tijden en het is van eminent belang, dat wij Res.-Off. gereed zijn.

Het zij zoo.

NIEUWE UITGAVEN

Douze ans à la Legion étrangère, door ex-sergeant A. R. COOPER. Uitg. Payot, Parijs, in de Collection d'études, de documents et de témoignages pour servir à l'histoire de notre temps. Prijs 18 frs. fr.

Veel is er geschreven en gefantaseerd over het Vreemdelingenlegioen; weinig geschriften geven de zakelijke waarheid weer. Tot de laatste behooren het werk van Prins HAAGE van Denemarken, dat van luitenant-kolonel PECHKOF (adoptieve zoon van MAXIME GORKI) en dat van A. R. COOPER; beide eersten beschrijven de operaties gedurende de Riff-campagne (1925—1928), zien deze operaties van bovenaf; de laatste beschrijft toestanden en gebeurtenissen, gezien vanuit den troep, nadat hij daarin ruim twaalf jaren had doorgebracht; de auteur ging zijn eerste verbintenis aan, toen hij nog geen zestien jaar oud was.

Hij kent het vreemdelingenlegioen door en door; hij beschrijft alles, wat hij zag, goed en slecht: het diep-tragische en het komische in het leven, dat daar geleefd wordt; de listen der soldaten om straf te ontloopen, om in het hospitaal te worden opgenomen, om zich wijn te verschaffen, zonder welke de soldaat in de woestijn te gronde gaat; hij beschrijft den bovenmenschenmoed, door de soldaten opgebracht, hun vriendschap en loyaliteit, hun brutaliteit en ongevoeligheid, hun uithoudingsvermogen; de verschrikkingen, de folteringen, de ontberingen.

Als iemand, die niet gewend is te schrijven, geeft hij chronologisch alles weer wat hem te binnen schiet, gebeurtenissen, indrukken en beschouwingen, doch zijn heele verhaal is natuurlijk, spannend en vooral levendig door zijn prettige stijl van korte zinnestelsels. Ziehier een voorbeeld (pag. 181 e.v.):

„Wij hielden niet van Commandant CASABON. Hij sprak met niemand en lachte nooit. Hij was een oud-souave en men kon het niet vergeten; daarenboven wisten wij dat hij zich dikwijls bij Colonel FREYDENBURG gevoegde en dat hij altijd voorsloeg om aan zijn bataillon de gevaarlijkste opdrachten te geven en het voor de achterhoede-gevechten te bestemmen. Wij hadden er genoeg van en waren ontmoedigd. Elken morgen meldden de mannen zich op het ziekenrapport, eenigen waren werkelijk ziek, anderen namen hun toevlucht tot wat men bij het Legioen noemt „maquillage” („bedotterij”). Dit is méér dan simulatie, dit is het op kunstmatige wijze te voorschijn roepen van ziekteverschijnselen; er is geen plek ter wereld, waar die kunst beter bekend is en haar geheimen beter bewaard, dan in het Legioen...

Een uitstekende truc bestaat hierin, dat men een klein stukje ricinus-zaad (niet grooter dan een speldenknop) in het oog brengt en het daarin de geheele nacht zitten laat. Zonder mankeeren wordt hierdoor een ernstige bindvliesontsteking teweeg gebracht en de man is verzekerd van een maand opname in het ziekenhuis. Eet men de schors van de granaatappel na die gedurende een nacht in melk of in koffie te hebben doen weeken, dan krijgt men geelzucht; geen dokter, zelfs niet door middel van een analyse, is in staat aan te toonen, dat het geen echte ziekte is. Jammer genoeg voor den zoogenaamden zieke, verdwijnen de gevolgen na twee dagen. Een zwakke oplossing van pruisisch-zuur verwekt eveneens geelzucht.

Om koorts te krijgen is het voldoende tabak te rooken, die in quinine gedrenkt is. Ook bestaat er een plant, de z.g. oleander, die dicht bij het water groeit en die alle soldaten van het Legioen zeer goed kennen. Een kwart liter water, waarin een van die bladeren gekookt is, veroorzaakt een zware koortsaanval; veel mannen echter zijn gestorven, nadat zij een te groot quantum gedronken hadden. Alleen de hand van een expert is in staat de juiste hoeveelheid te doseeren. Daar echter de oleander dicht bij het water groeit, gebeurt het, dat de mannen, die de oleanderbladeren gaan plukken, water drinken, dat troebel is en vuil, en dat zij dientengevolge sterven zonder dat het vergift van de plant er bij betrokken is.

Een ander procédé bestaat hierin, dat men zich een kleine snede toebrengt met een pennemes en dat men daarin een weinig tandsteen brengt, of dat men een haar haalt door het oog van een naald en het haar door middel daarvan onder de huid brengt:

er vormt zich dan een abces. Om een ontsteking van het bindvlies te hebben, kan men zich verschillende stoffen inspuiten, b.v. petroleum. Indien een man zich een injectiespuitje verschaffen kan en zich aldus bloed van zijn tandvleesch onder de huid kan spuiten, krijgt hij een abces, waardoor hij van een verblijf van vier maanden in het ziekenhuis verzekerd is. Ook kan men een kurk stevig bevestigen in zijn schoen, onder de hiel, en dan daarop hard springen. Zonder mankeeren wordt daardoor de Achilles-pees gekneusd.

Mannen in de wanhoop om dienst te moeten doen hebben zich mismaakt voor hun geheele leven, tot zelfs het verlies van een oog toe, dat opzettelijk geïnfecteerd was. Eens nam een man een bijl en kapte zich de hand af. Onder de ergste dingen, die zekere legioensoldaten gedaan hebben onder den dwang der wanhoop, moet het geval worden vermeld van den soldaat, die, als protest, verschillende dagen geen vleesch gegeten had, zich daarna twee vingers afsneed en uitriep, terwijl hij die vingers in de kookketel wierp: „daar hebben jullie vleesch.”

Er zijn legioensoldaten, die handel drijven in „maquillage” („bedotterij”). Zij verkoopen hun geheimen en de wijzen, waarop ziekten kunnen worden verwekt, of wel zij geven jonge soldaten, die zulks vragen, de noodige behandeling, onder voorwaarde altijd dat zij hen goed kennen en er van verzekerd zijn, dat dezen hun mond houden.”

Het geheele boek is spannend van het begin tot het eind; het is reëel, eerlijk, diep-menschelijk en ontzaglijk tragisch.

Dit boek is, in zijn primitieve stijl, zeer veelzijdig, bevat vele gegevens, interessant voor den verplegingsdienst, voor den geneeskundigen dienst, van belang voor de koloniale tactiek en de koloniale politiek.

Niemand, die dit werk leest, zal daarvan spijt hebben.

DR. M. H. H. FRANSSEN.

Der Zivile Luftschutz, door MAX HÖRIGER. Wegleitung für die Luftschutzmannschaften und die Zivilbevölkerung. Im Auftrage des Gesundheitsamtes Basel-Stadt. 40 afb., 120 blz. Prijs Fr. 2.—. Verkrijgbaar bij Gebr. VAN CLEEF, 's-Gravenhage, à f 1.10.

In het voorwoord, geschreven door Prof. Dr. HUNZIKER, wordt de luchtoorlog identiek met den gasoorlog verklaard en aangenomen, dat de ongebreidelde luchtoorlog tegen de burgerbevolking in haar geheel iets vanzelfsprekends is. Het geheele boekje staat dan ook in het teeken van het strijdgas en overal in den tekst komt bovenstaande suppositie naar voren.

Om verschillende redenen, welke reeds herhaaldelijk in dit tijdschrift zijn uiteengezet, acht ik een onbeperkte luchtoorlog, voorloopig althans, uitgesloten en luchtaanvallen, waarbij voornamelijk brisant- en brandbommen zullen worden gebruikt, wegens hun uitwerking veel gevaarlijker — en dus waarschijnlijker — dan die, waarbij het strijdgas een hoofdrol vervult. Dit neemt echter niet weg, dat ook bij deze opvatting aan de bescherming tegen gas, d.w.z. voornamelijk tegen de persistente strijdstoffen, groote aandacht zal moeten worden besteed. In dit boekje echter bestaat globaal 90% van den inhoud uit aanvallen met allerlei soorten gassen en hun bestrijding, terwijl de eigenlijke kern van de luchtbescherming (organisatie en zelfbescherming) wordt verwaarloosd. Om b.v. een tiental bladzijden te besteden aan de technische detailinrichting van zuurstofstoestellen, welke slechts door bijzondere hulpploegen in bepaalde gevallen moeten worden gedragen en behandeld, gaat mij te ver. Het is dan niet meer een hand-leiding over „Ziviler Luftschutz”, zooals de titel doet vermoeden, maar een gasvoorschrift.

Datgene, wat er evenwel in voorkomt over organisatie en zelfbeveiliging is leerrijk. Zoo bevat het hoofdstuk „Kollektivschutz” tal van nuttige wenken over het gas- en scherfvrij inrichten van schuilkelders en -vertrekken, verduidelijkt door goede schetsen. Verder blijkt dat de organisatie van den Zwitserschen luchtbeschermingsdienst in groote trekken met de onze overeenkomt. Men is daar echter in verschillende opzichten verder gevorderd, daar de organisatie gebaseerd is op een wet, die bij ons nog altijd in het ontwerpstadium verkeert. In Zwitserland kan de regeering dan ook van de gemeenten en kantons *eischen*, dat nu reeds alle voorbereidingen ten bate van de bevolking worden getroffen.

Het gedeelte, dat handelt over de beveiliging in eigen huis ten bate van het eigen gezin — de zelfbescherming, waarop de overheid moet kunnen steunen wil zij haar taak volbrengen — is op den achtergrond geraakt, of, om in de gas-terminologie van het boekje te blijven, door gasmasker en beschermende kleeding onherkenbaar geworden en diep

in het donkere schuilvertrek gedrongen. Dit is jammer. Het luchtbeschermingsvraagstuk moet niet alleen technisch en organisatorisch worden bekeken, maar vooral psychologisch. Slechts wanneer de bescherming uitgaat van de burgerij zelf en door haar de hand wordt gereikt aan de overheidsdiensten, staat de lb. op de goede plaats in de samenleving. Schr. heeft dit juist aan gevoeld als hij er voor pleit, dat het vraagstuk van de luchtbescherming ook op de scholen moet worden behandeld en dat daarbij „het onderricht zich niet moet beperken tot een simpele uiteenzetting van den luchtoorlog, doch zich moet uitstreken over het leeren kennen van de morele basis, waarop de burgerlijke luchtbescherming moet worden opgebouwd.” Uit de jeugd toch komen de toekomstige dragers en uitvoerders van de luchtbeschermingsgedachte. Om tegen overdrijving te waken moet dit onderricht echter uitsluitend aan de rijpere jeugd worden gegeven. Men streeft het doel voorbij door reeds voor de lagere scholen zulke cursussen te ontwerpen, nog daargelaten of het wel verantwoord is om jonge, onbezorgde kinderen door dergelijke verschrikkingen te beïnvloeden.

Nogmaals, de indeeling van het boekje kon beter zijn en de grondbeginselen logischer. Maar het is ten slotte toch een boek over luchtbescherming en zolang dit niet van ultrapacifistische zijde komt, is het altijd waard om te worden gelezen. v. R.

Die englische Kavallerie in Frankreich im März und April 1918 von HERMANN ZIMMERMAN, Rittm. u. Schwadron Chef im Reiter Rgt. Gera. Herausgegeben auf Veranlassung der Deutschen Gesellschaft für Wehrpolitik und Wehrwissenschaften.

In de overtuiging, dat uit het optreden van de Engelsche Cavalerie in de groote gevechten van Maart en April 1918 op het Westfront aan de Somme, ook voor het moderne gebruik van cavalerie nog vele lessen zijn te trekken, heeft de schrijver deze studie, voornamelijk geput uit Engelsche bronnen, het licht laten zien.

In de beschreven periode is de Engelsche Cavalerie hoofdzakelijk als *bereden infanterie* gebruikt, wat zeer begrijpelijk is in verband met de toen op het Westfront heerschende omstandigheden. Het is ontstellend te lezen op welk een wijze er voortdurend vermenging, samenvoeging en splitsing van verbanden plaats greep. Niet minder merkwaardig is het, dat het ieder oogenblik voorkwam dat geheele regimenten cavalerie 20 tot 30 km van hunne handpaarden verwijderd moesten vechten en vervoerd werden op vrachtauto's. Zeer nauwkeurig zijn alle gevechtsmomenten van het cavaleriekorps, bestaande uit 3 divisien à 3 brigades (elk à 3 regimenten) beschreven. De bijgevoegde schetsen maken de studie van het gevechtsverloop echter uiterst moeilijk. De in totaal 20 losse schetsen zijn over 't algemeen veel te klein en te overladen, een vergrootglas is onmisbaar om er uit wijs te worden. Bijzondere aandacht verdienen *de gevechten te paard*. Wel zijn er slechts twee aanvallen te paard gereden maar hun succes is onmiskenbaar geweest. Al hebben zij niet tot een volledige overwinning gevoerd, zij hebben toch niet nagelaten plaatselijk aan hun doel te beantwoorden. Beide aanvallen zijn plotseling, zonder vuursteun, tegen infanterie ingezet en beide konden den vijand, niettegenstaande groote verliezen, eenigen tijd ophouden.

Het hoofdstuk „*Lehren aus der Schlacht*” is ongetwijfeld het belangrijkste gedeelte van dit boekje — ook voor ons. Voor de lichte troepen, in reserve opgesteld achter een gevechtsfront, waar de twee partijen in dagenlangen heftigen strijd zich aan elkaar hebben vastgebeten, kan plotseling een grootsche taak opdoemen. Had in April de Duitse legerleiding bij Amiens over 2 of 3 intacte Cavalerie-divisien kunnen beschikken, dan had zij daarmede haar doel — de scheiding van het Fransche en Engelsche leger — kunnen bereiken.

Zeker is het — volgens Generaal-majoor SECLY — dat het Engelsche Cavaleriekorps voorkomen heeft, dat uit den terugtocht van Maart 1918 een nederlaag werd.

Conclusie: een belangrijk werkje, dat wij onze cavalerie-officieren volgaarne aanbevelen. P.

Österreichs Volksbuch vom Weltkrieg door General Major d. R. HUGO SCHÄFER. Militärwissenschaftlicher Verlag G. M. Franz Schubert, Wien III. Verlagsbuchhandlung Josef Lenobel. Wien I. Seilerstätte 22. Prijs in linnen band 10,50 Shilling.

Wij mochten al eens eerder wijzen op de zeer diepe krijgsgeschiedkundige kennis van den Generaal Major d. R. SCHÄFER en op de vlotte, prettige wijze, waarop deze schrijver zijn stof weet te behandelen. Zoo kon ook het schrijven van een „Oesterreichs

Volksbuch" over den wereldoorlog moeilijk aan betere handen zijn toevertrouwd dan aan die van dezen schrijver.

De taak, waarvoor de Generaal was gesteld, was niet eenvoudig: Het geven (in ongeveer 325 bladzijden) van een overzicht van het aandeel van het toenmalige O.-H. leger aan een oorlog, die 4 jaar duurde en die zich op tal van fronten afspeelde, vereischt een volkomen beheersching van de zoo uitgebreide stof. Voorts moest de vakkundige schrijver zich in dit „Volksbuch" onthouden van critische beschouwingen en zich beperken tot een objectief verslag der gebeurtenissen. Tenslotte moest de dikwijls technische stof op voor den leek begrijpelijke wijze worden verwerkt.

Wij hebben dit boek ter hand genomen in de verwachting, dat ook deze taak voor den Generaal SCHÄFER niet te zwaar zou blijken en mogen na lezing verklaren, dat n.o.m. de schrijver op voortreffelijke wijze aan de hierboven genoemde voorwaarden heeft voldaan. Het is hem zelfs gelukt om nog iets te kunnen bereiken: Het boek achten wij een uitstekenden gids voor officieren, die willen beginnen met de bestudeering van eenige episode der krijgsgeschiedenis, waaraan het O.-H. leger heeft deelgenomen. Het werk geeft n.l. een duidelijk en beknopt beeld van deze episoden, zoodat men zich in korten tijd een algemeen overzicht daarvan kan eigen maken. Bij het daarna bestudeeren van uitvoeriger bronnen, zooals stafwerken, kent men dan reeds van te voren het algemeene beloop, waaraan men houvast heeft.

Bovendien waardeeren wij het boek als vraagbaak, dank zij de zeer uitvoerige inhoudsopgave, die eigenlijk de krijgsgeschiedenis „in a nutshell" weergeeft. Ik geef als voorbeeld de inhoudsopgave van den oorlog in Servië en Bosnië in het jaar 1914:

„De wederzijdsche concentratie, de strijd aan de Drina en de Save in Aug. '14, de Servische tegenaanval, de zware gevechten in Sept. 1914, Serajevo bedreigd. over Valjevo naar Servië's centrum, de inname van Belgrado in 1914, de Servische tegenaanval in December, terug achter Save en Drina".

De inhoud van het boek bestaat uit 5 deelen:

1. Algemeen Overzicht,
2. De oorlog tegen Rusland,
3. De oorlog tegen Roemenië,
4. De oorlog op den Balkan,
5. De oorlog tegen Italië.

Voor elk front worden de operatiën jaarsgewijze behandeld, voor het Italiaansche front „Abschnittsweise". In het algemeene overzicht worden gegevens verstrekt over de voorgeschiedenis van en de verliezen in den oorlog en over „die Armee der 13 Nationen", terwijl voorts een kort résumé (van 32 bladz.) over den geheelen oorlog wordt verstrekt, ook voor zoover zich deze op andere fronten (dan waar O.-H. troepen optraden) afspeelde.

De tekst wordt toegelicht door een dertigtal eenvoudige, doch duidelijke schetsen, terwijl 35 photo's achter in het boek zijn opgenomen.

Reeds meermalen mocht ik er in dit tijdschrift op wijzen, dat de wijze, waarop de kleine Oostenrijksche natie het groote verleden van haar Weermacht weet te eeren, onze bewondering heeft.

Telkens weer wordt de militaire litteratuur van officieele en particuliere zijde verrijkt met werken, die lezing en bestudeering overwaard zijn. Het „Oesterreichs Volksbuch vom Weltkrieg" kan — dank zij de kunde van den schrijver — met eere in deze rij worden genoemd. Het is een waardig gedenkboek voor een weermacht, die onder uiterst moeilijke omstandigheden méér dan haar plicht heeft gedaan. Dat Generaal SCHÄFER met trots en weemoed aan haar daden terugdenkt, kunnen wij begrijpen; wij wenschen den hooggeachten schrijver geluk met zijn arbeid en zijn er van overtuigd, dat ieder Oostenrijker, doch ook menig buitenlander, dit boek na lezing zal neerleggen met een gevoel van bewondering voor de daden van het voormalige O.-H. leger en met dank aan den schrijver voor de wijze, waarop hij de materie onder het bevattingsvermogen van niet-deskundigen heeft weten te brengen.

W.

La bataille des deux Morins. Franchet d'Espérey à la Marne 6—9 Septembre 1914,
door Colonel A. GRASSET. Uitg. PAYOT, Parijs. Prijs fr. 20,—.

Colonel GRASSET, schrijver van de bekende serie „*La guerre en action*", schildert thans een onderdeel van den slag aan de Marne, n.l. den strijd bij de riviertjes de Petit- en de Grand Morin tusschen het Fransche 5de Leger onder FRANCHET D'ESPÉREY en den rechtervleugel van het Duitsche 2de Leger onder VON BÜLOW. Aan het 5de Fransche leger

is verweten, dat het niet krachtig genoeg heeft doorgestooten in de bres tusschen het Deutsche 1ste Leger (VON KLÜCK) en het Deutsche 2de Leger. Schr. heeft zich tot taak gesteld Maarschalk D'ESPÉREY van dezen blaam te zuiveren en aan te toonen, dat hij alles heeft gedaan wat onder de gegeven omstandigheden mogelijk was. Voorts heeft zijn werk de strekking te laten zien, dat de slag aan de Marne wel degelijk een Fransche overwinning was en niet een „miracle" veroorzaakt door het ingrijpen van overste HENTSCH. Uit deze oogpunten bezien, bevat deze studie ongetwijfeld veel interessants, doch veel belangrijker achten wij haar als „tactisch-applicatorische studie betreffende de bevelvoering over een groote eenheid." Het 5de Leger had ongeveer de grootte van ons Veldleger. Schr. doet ons den slag medeleven met den Legercommandant, de Legerkorpscommandanten en de Divisiecommandanten. Handelingen van kleine eenheden worden slechts beschreven voor zoover deze van bijzonderen invloed op het geheel zijn geweest. Op buitengewoon pakkende wijze verstaat Schr. het de menschelijke factoren naar voren te brengen, die in vreedstijd bij oefeningen minder spreken en die toch van grooten invloed zijn. Factoren als optimisme en pessimisme, naijver of samenwerking in een staf, ongesteldheid van een commandant, enz. Wij zien de verschillende wijzen van gevechtsleiding. Een commandant, die kleeft aan zijn commandopost en zijn taak ongeveer opvat als bij een tactische oefening binnenskamers en daarnaast een commandant, die voortdurend in het terrein bij de ondercommandanten is en slechts af en toe op zijn commandopost aanrijdt om een besluit mede te deelen of een door zijn staf uitgewerkt bevel te teekenen. Een Korpscommandant, wien het tegen het einde van een marschdag bekend wordt, dat een groote terugtrekkende vijandelijke colonne binnen het bereik van zijn kanonnen is, doch die desondanks kalm tot legering doet overgaan, omdat het aangegeven legeringsgebied is bereikt. Daartegenover een Korpscommandant, die bemerkt, dat een belangrijk strategisch punt kan worden bezet indien één zijner divisien afwijkt van de aan het Korps bevolen opmarschrichting, in zijn auto springt, naar den commandopost van den Legercommandant rijdt — waarbij hij zijn auto eenmaal met revolverschoten een weg baant door een kluwen van treinvuortuigen —, de verlangde machtiging verkrijgt, terugkeert en de hand op het begeerde object weet te leggen, waarbij hij door persoonlijke tegenwoordigheid de strijders bezielt. Zoo zouden nog tal van tegenstellingen zijn aan te halen. Op het gebied van de „camaraderie de combat" zijn deze niet te vinden, want deze was algemeen aanwezig en ook hiervan geeft Schr. sprekende voorbeelden. Voorts komen interessante tactische puzzles naar voren.

Kortom, een boek, dat wij, in het bijzonder aan hen, die hun mobilisatiebestemming bij den staf van een groote eenheid hebben, zeer kunnen aanbevelen.

C.

Unser Heer und seine Waffen, door PAUL WITTAS, Uitg. Hölder-Pichler-Tempsky AG., Johann Strauss Gasse 6, Wien. Pr. ingen. Mk. 1.40.

Blijkens het voorbericht is dit boekje bestemd voor de middelbare en daarmee overeenkomende scholen. Het bevat voor allen, die belangstellen in het nieuwe Oostenrijksche leger in ruime mate voorlichting. Het boekje munt uit door korthed, overzichtelijkheid, volledigheid en uitstekende plaatjes. Ieder wapen, iedere dag van dienst is eenvoudig en duidelijk behandeld en van een passend plaatje voorzien.

Zoo treffen wij van alle vuurmonden der artillerie duidelijke afbeeldingen aan, evenals van het moderne 4.7 cm infanteriegeschut (model 1935). Het begrip „duizendste" wordt in enkele regels even helder verklaard als de grondbeginselen van de geluid- en lichtmeetdienst. Ook op organisatorisch gebied vinden wij wat wij gaarne van een buitenslandsch leger weten: organisatie in details van de groep en in groote trekken van de compagnie, het eskadron, de batterij en grootere eenheden. Ook de grondbeginselen van den velddienst zijn op aardige wijze in enkele bladzijden samengevat.

Het boekje eindigt met een kort overzicht van hetgeen het Oostenrijksche leger deed in den wereldoorlog.

Met genoegen hebben wij met dit werkje kennis gemaakt, ook omdat wij hierdoor hebben leeren beseffen, dat wij zulk een boekje over onze Koninklijke Landmacht nog noode ontberen.

P.

UIT DE VAKPERS

MARINEBLAD.

Het orgaan der Marine-Vereeniging van Maart 1936, bevat een „*Wetenschappelijk Jaarbericht*”.

Belangrijke artikelen zijn daarin opgenomen betreffende o.a.:

Het maritieme luchtwapen, door H. G. DE BRUYNE.

De Artillerie der laatste jaren, door J. P. H. PERKS.

De ontwikkeling der radio in het afgelopen jaar, door L. J. VELDMAN.

De internationale politiek in 1935, door Dr. M. VAN BLANKENSTEIN.

Deze aflevering bevat voorts een aantal fotografieën van het nieuwe materieel, o.a. van Hr. Ms. de Ruyter en van Hr. Ms. Tromp, een voorbeeld ter navolging!

f.

DE NIEUWE ITALIAANSCH E GEVECHTSHANDLEIDING.

In Juni 1935 verscheen in Italië een nieuwe uitgave van de „*Richtlijnen voor het optreden van groote eenheden*”. Enkele belangrijke in deze handleiding vervatte gezichtspunten zijn de volgende:

1. De ontwikkeling van de strijdmiddelen sedert den Wereldoorlog heeft de aanvalscrisis overwonnen, de *bewegingsoorlog weder mogelijk* gemaakt.

2. *De bewegingsoorlog moet met alle middelen worden nagestreefd*, door in het begin van een oorlog den vijand geen tijd te laten zijn grensverdediging te organiseren en zijn strijdmacht te ontplooiën, door den vijand niet op adem te laten komen en het initiatief te behouden.

3. *Een offensief moet worden ondernomen waar het geldt een beslissing te verkrijgen of voor te bereiden*. Van de uit den Wereldoorlog bekende strategische ontaarding (als de „*guerre d'usure*” en het frontaal terugdringen van de tegenpartij) moet weer worden teruggekeerd tot de „*manoeuvre*”slag met een onmiddellijke uitbuiting van het succes.

4. In verband met het sedert 1918 nog toegenomen afstootend vermogen van de vuurwapenen kan een aanval slechts slagen indien *zeer sterke krachten verrassend worden ingezet*. De beschikbare krachten moeten toelaten een eenmaal ondernomen aanval zonder onderbreking met *steeds toenemende kracht* voort te zetten tot het gevechtsdoel is bereikt. *Het overhaast inzetten van een aanval*, alvorens over de noodige troepen en munitie wordt beschikt en de aan- en afvoer is verzekerd, *is te veroordeelen*.

5. *Vechtwagens en andere gemechaniseerde strijdmiddelen hebben een bijzonder groot offensief vermogen; het chemische wapen is waardevol, doch de uitwerking moet niet worden overschat*.

6. *De luchtstrijdkrachten moeten ook in den slag medewerken*.

7. *Zonder reserves is geen gevechtshandleiding mogelijk*. Snelle groote eenheden zijn bijzonder waardevolle reserves; zij zijn het middel om den vijand den genadestoot toe te brengen of een onverwachte vijandelijke handeling te pareeren.

8. Ondanks het streven om offensief te blijven, vormt *ook de verdediging een onmisbaar element* in de oorlogvoering.

9. De *zelfstandige luchtoorlog* wordt duidelijk en beslist *afgewezen*; ook de luchtmacht moet optreden in het raam van de gezamenlijke oorlogshandelingen van de geheele strijdmacht.

10. *Hoogere troepenleiding is een kunst*. Zij eischt natuurlijken aanleg, bezieling, een snellen blik, een gaaf karakter, volmaakte vakkennis en voor alles moreelen moed.

„*Militär-Wochenblatt*” 1935, nr. 10.

C.

DE BELGISCHE LICHTE TROEPEN.

Evenals in vele andere landen bevinden zich ook in België de lichte troepen in volle reorganisatie. Zulks tengevolge van de steeds ruimer plaats die de motor bezig is zich in de legers te veroveren.

Wij bieden aan het slot van dit referaat onze lezers de nieuwste organisatie der Belgische lichte troepen aan.

De ondervermelde bron geeft zeer waardevolle gegevens over de *bewapening* zoowel van de nieuwe batterijen „anti-vew.“, ingedeeld bij de regimenten cavalerie, als van de eskadrons pantserwagens ingedeeld bij die regimenten.

Het merkwaardige van de „*regiments portés*“ (troepen vervoerd op auto's, in Frankrijk zou men ze onder de dragonders rangschikken) is, dat de auto's voor deze regimenten (100 per regiment) bij mobilisatie moeten worden gevorderd, waaruit de conclusie te trekken valt dat deze regimenten zullen worden gevormd uit de oudere lichten der cavalerie. Van deze regimenten zegt onderstaande bron dat zij zich zeer goed leenen voor mobiele reserve of als steun voor bepaalde veiligheidsorganen, mits hun verplaatsing gedekt kan geschieden. Dit komt niet geheel overeen met wat ons V.Lt.Tr. zegt over het gebruik van infanterie op auto's (zie V. Lt. Tr. p. 192).

Omtrent het *tactisch gebruik van de Belgische lichte troepen*, in het bijzonder omtrent dat van de tweeledig samengestelde regimenten cavalerie, vinden wij eveneens enkele gegevens. In België heeft men de lessen die getrokken zijn uit de laatste Fransche manoeuvres met een „*division d'infanterie motorisée*“ en een „*division légère motorisée*“ zeer ter harte genomen.

Voor de Belgische cavalerie-divisies zijn hieruit de volgende conclusies getrokken (t. o. v. een tegenstander met een moderne lichte divisie).

1°. *In de verdediging.* Hieronder valt in de eerste plaats een *dekkingsopdracht over een breed front achter een belangrijke terreinhindernis*. De Divisie moet hierbij optreden in twee echelons, één direct aan de hindernis, het tweede meer achterwaarts, bestemd om het frontgedeelte dat dreigt te worden doorbroken te versterken. Het gemotoriseerde half-regiment cavalerie is, met zijn eskadron op motorrijwielen en esk. paw., het aangewezen orgaan voor het tweede echelon. De batterijen anti-vew. van 4, 7 moeten bij het eerste echelon worden ingedeeld.

Bij het verdragend gevecht vormen de gemotoriseerde troepen een waardevol tweede echelon, waardoor het voorste echelon kan teruggaan om een nieuwe stelling te bezetten (alsdan komen de gemotoriseerde troepen echter in eerste linie. P.).

2°. *Bij den aanval.* Hierbij wordt de gemengde Belgische cavalerie-divisie de mindere geacht van een divisie van het Fransche type. Daarom zal de Belgische Divisie zich sprongsgewijze van „*gevechtsweld*“ naar „*gevechtsweld*“ moeten verplaatsen met de gemotoriseerde elementen als voorhoede, deze weer voorafgegaan door eveneens gemotoriseerde verkenningorganen (paw. en motorrijders). Doet zich echter het geval voor dat een stilstaanden tegenstander moet worden verdreven om een volgend „*gevechtsweld*“ te bereiken, dan zal met een gemengde voorhoede moeten worden gemarcheerd, waarbij dus ook cavalerie te paard, omdat alleen verkenners te paard in staat zijn het terrein tot in bijzonderheden te doorzoeken (daarbij ondersteund door gemotoriseerde groepen).

Organisatie Belgisch Cavalerie Korps.

Staf. — *Vbd. A.* — 2 *regimenten cavalerie op auto's* (ieder bestaande uit 2 half-regimenten, ieder bestaande uit: 2 karabijneskadrons en 1 mitrailleur eskadron à 8 st.). — 1 *regiment artillerie* („*tracté*“) à 4 afdelingen (2 afdn. 7.5 T.R. à 3 btn. à 4 st. en 2 afdn. van 10.5 hw. à 2 btn. van 4 st.). — 2 *Cavalerie divisies*.

I Cavalerie Divisie.

Staf. — *Vbd. A.* — 1 *reg. cavalerie te paard* (organisatie als bij cavalerie op auto's). — 2 *gemengde regimenten*. Ieder regiment bestaande uit: 1 *half-reg. cav.* à 3 esk. (waarvan 1 mitr. esk.) en 1 S. mitr.tl.; 1 *gemengd half-reg.* bestaande uit: a. 1 esk. motorwielr. (à 6 grn. ieder met 2 F.M.); b. 1 bt. anti-vechtwagengeschut (tractée) à 8 st. van 47 mm; c. 1 esk. paw. (4 peletons van 3 paw. à 2 auto-mitr. en 1 autokanon). — 2 *regimenten wielrijders*. Ieder regiment bestaande uit 2 bataljons à 2 comp. en 1 mitr. comp. van 12 st. (mitr. vervoerd op zeswielige chevrolet, waaraan rupsbanden kunnen worden bevestigd). 1 *regiment artillerie* à 2 afdn. van 3 btn. à 4 st. 7.5 T.R. (wordt gemotoriseerd). — 1 *eskadron mitr.tl.* — 1 *comp. genie.* — *Divisietrein*.

II. Cavalerie Divisie.

Als I Divisie.

Opmerkingen betreffende:

A. Het gemengde half-regiment.

Het esk. pantserwagens bestaat uit 12 wagens, nl. 8 auto's-mitrailleur en 4 auto's-kanon. De auto-mitrailleur (van type Vickers) is bewapend met een mitr. kal. 13.2. De auto-kanon is bewapend met een kanon van 47 mm F.R.C. en een gewone mitrailleur.

De mitrailleur-auto's zijn lichte vechtwagens. Zij bewegen zich zeer goed dwars door de terreinen, mits de ondergrond voldoende hard is. Gemiddelde snelheid op den weg bedraagt 45 km/u en ongeveer 25 km/u in het terrein; actie radius 200 km.

De kanon-auto's, eveneens lichte vechtwagens, geheel van rupsbanden voorzien, zijn van het type Renault.

Motorwielrijders.

De motorwielrijders kunnen zich door het terrein bewegen. Snelheid op den weg 40 à 50 km/u. Het eskadron bestaat uit 60 motoren, waarvan ruim 50 stuks met zijspan. Een zeer snel verplaatsbare, doch niet geluidlooze vuurkracht.

De Bt. anti-vechtwagen geschut.

Het stuk bestaat uit vuurmond plus caisson. Zij worden elk getrokken door een tractor, voorzien van rupsbanden. Vuurmond en caisson zijn voorzien van massief rubber banden.

Ieder stuk beschikt over 200 schoten (pantsergr. en brisantgranaten in de verhouding 1 : 4) Max. dracht 6 km. Directe en indirecte richting.

B. De regimenten op auto's.

In tegenstelling met Frankrijk, wordt niet over terreinvoertuigen beschikt. Het regiment wordt vervoerd in gewone vrachtauto's, te requireeren bij mobilisatie. Zij zijn derhalve aan de wegen gebonden.

C. Totale (globale) sterkte.

48 gepantserde terreinwagens (lichte vechtwagens), 32 anti-vechtwagen kanonnen, 22 batterijen 7.5. en 10.5, 12 eskadrons op auto's, 24 bereden eskadrons, 24 compagnieën wielrijders, 4 eskadrons motorwielrijders (24 lt.mitr.). Waarbij ± 2000 auto's, ± 8000 rwielen, ± 700 motorrwielen en ± 4000 paarden.

La Belgique Militaire. 12 Januari 1936.

P.

VELDMAARSCHALK GRAAF VON HAESELER.

De Duitse vakpers heeft den honderdsten verjaardag van Graaf VON HAESELER'S geboorte (19 Jan. 1836) niet onopgemerkt voorbij laten gaan. Integendeel! bijna alle periodieken wijden regels van den hoogsten lof aan dezen Duitschen generaal, die met VON SCHLIEFFEN en VON DER GOLTZ behoort tot de grootste militaire geesten van de periode der eeuwwisseling. Als Commandeerend Generaal van het beroemde XVIIe Armeekorps (Metz) heeft hij zich in het Duitse leger een afzonderlijke plaats verworven. Nimmer werd hij Legerinspecteur, omdat in deze functie zijn enorme gaven als directe opvoeder niet tot hun recht zouden komen. Men liet hem armeekorpscommandant en overwoog om hem tot Chef van den Duitschen Generalen Staf te benoemen.

In *Wissen und Wehr* troffen wij twee zeer belangwekkende artikelen aan. Gen.-Majoor BUCHFINCK bespreekt Graaf VON HAESELER, Lt.-Generaal MARX behandelt den Graaf als opvoeder.

Voorlaastbedoelde studie is in hooge mate interessant. Generaal MARX heeft persoonlijk in het XVIIe A.K. gediend en weet een zeer levendige beschrijving te geven van de gebeurtenissen uit die dagen. Wat er van den troep werd gevorderd lijkt ons ongelooft. En toch was deze generaal bij zijn soldaten geliefd; zij waren er trotsch op tot het XVIIe korps te behooren. Ja, deze generaal was na zijn pensionneering het middelpunt van de „Haeselerappèls" te Essen, Dortmund, Bochum, enz.

VON HAESELER mogen wij zien als *de ideale hogere troepencommandant, een streng, veeleischend, eerlijk, rechtvaardig, kundig chef, die zichzelf niet spaarde.*

Wissen und Wehr, Jan. 1936.

W.

DE REORGANISATIE DER ENGELSCH E LICHT E TROEPEN

Deze reorganisatie (het resultaat van de in 1935 ter zake gehouden proeven, zie *De Militaire Spectator* 1935, blz. 504) omvat: de samenvoeging van de bestaande Cavalerie-Divisie (2 ruitbrigades en divisietroepen) met de Vechtwagen-Brigade tot een *Gemotoriseerde gepantserde divisie*. Deze divisie zal bestaan uit:

2 gemotoriseerde gepantserde cavaleriebrigades, ieder à 2 gemotoriseerde cavalerie-regimenten en een cavalerie-regiment lichte vechtwagens; de vechtwagen-brigade (één licht en drie gemengde bataljons); divisietroepen.

De *cavalerie-brigade in Egypte* wordt een gemotoriseerde gepantserde eenheid, bestaande uit een pantserwageregiment, een gemotoriseerd cavalerie-regiment en een regiment licht vechtwagens.

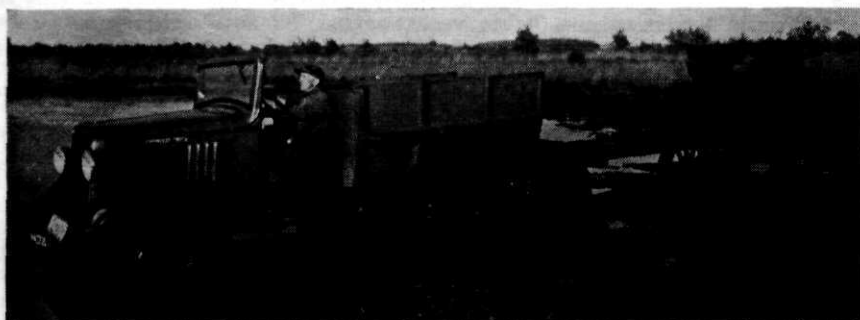
De *gemotoriseerde cavalerie-regimenten* zullen bestaan uit: staf, stafeskadron en drie gemotoriseerde eskadrons (= troepen, vervoerd op terreinauto's). Deze laatste hebben 3 pelotons, ieder à 3 groepen.

De *cavalerie-regimenten die bereden blijven*, worden gebruikt als Divisie- of leger-cavalerie, d.w.z. als Verkenningsafdeelingen.

Uit het vorenstaande blijkt, dat het Britsche leger vier soorten cavalerie-regimenten zal tellen: cavalerie-pantserwageregimenten, cavalerieregimenten op terreinauto's, lichte vechtwageregimenten en tenslotte ook nog . . . bereden cavalerieregimenten.

Militär Wochenblatt, 18-1-'36.

P.

TRA-DO ombouwconstructie

maakt van een normale 4 wielige truck een
formidabele zeswielige terreintrekker. Een auto-
matische lier-trekhaakconstructie alsmede geperst
stalen rupsbanden kunnen worden bijgeleverd

Van Doorne's Aanhangwagenfabriek N.V.
Burghstraat 2 - Eindhoven - Tel. 3409-2242